

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja.

v Ljubljani na dom dostavljen:	celo leto	K 22—	pol leta	11—
z gol leta	12—	6—	4—	2—
z četrt leta	6—	3—	2—	1—
za mesec	2—	1—	1—	1—

Izhaja vsak dan zvečer izveniš nedelje in praznike.
 Inserati veljajo: peterostopna peka, vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
 Upravništvo naj se pošilja naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.
 Posamezna številka velja 10 vinarjev.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	celo leto	K 25—	pol leta	13—	za Nemčijo:	celo leto	K 28—	
	četrt leta	6—	na mesec	2—		za Ameriko in vse druge dežele:	celo leto	K 30—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcove ulice št. 5, (I. nadstropje levo), telefon št. 34.

Na pismena naročila brez istodobne vplativne naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znakna.

Upravništvo: Knaflcove ulice 5 (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Shod v Cirknici.

V Cirknici se bližajo občinske volitve, zato je napenjanje klerikalci vse sile, da bi strmoglavili zaslužnega župana g. Serkota. Pri tem se poslužujejo tistega ostudnega osebnega boja, o katerem smo mislili, da bo že vendar enkrat izginil z naše politične vojske. Glavnega zastopnika takega boja, gospoda dr. Lampeta so odposlali v Cirknico. Ta mož je po stari navadi grizel okrog sebe, da se je vse penilo. Gotovo žalostno delo za katoliškega mašnika! Gospodu Serkotu je očital, da je njegov sin papeža, cerkev in vero preklinjal. Lagal je, da je pri razdelitvi krme, in v zadevi Žagarjevega avtomobila izdal ljudske koristi. Pri našem nedeljskem shodu, se je do pike izkazalo, kako grdo neresnico da je zastopal dr. Evgen Lampe v Cirknici. Čulo se je obilo klicev: Kako je mogoče, da more katoliški duhovnik tako lagati! Brez obrekovanja klerikalna stranka pač ne more živeti! Treba je bilo torej odgovora, in zagadatelj je slovenska napredna stranka zopet sklicala shod v Cirknici, ki se je vršil zadnje nedelje.

Shod je bil napovedan ob 4. popoldne. Verjamemo, da klerikalcem shod ni bil povšeči, saj so se še vedno bali odkrite besede, in tako so tudi sedaj skušali odvrti ljudstvo, da ne bi se udeležilo shoda. Sklicali so v ta namen nekaj »obrtini shod« po § 2. in si narisali iz Ljubljane prav posebno »obrtne specialitetek«, a pomagal jim tudi ta trik ni — ob napovedanem času je bila Žumrova gostilna polna zborovalcev in niti svojih obrtnikov niso mogli rešiti zapegljivega in poluhjšljivega naprednega shoda.

Otvoritev shoda. — Prva klerikalna blamaža.

Sklicatelj shoda g. Anton Mendon, otvori shod v imenu slovenske napredne stranke z iskrenim pozdravom zborovalcem in poudarja, da je ta shod nekaj prav posebnega za Cirknico, kajti dosedaj še ni bilo shodov v Cirknici pred občinskimi volitvami, za občinske volitve, ker so občani bili mnenja, da je občinsko gospodarstvo v dobrih rokah, v rokah mož, ki so osiveli pri delu za blagor občine. Današnji shod bi morali biti kdo smatral za nepotreben, ali stvar ni taka, kajti na zadnjem klerikalnem zborovanju so se izrekla proti dosedanemu vsega spoštovanja

vrednemu županu cirkniške občine taka očitanja, da je molk nemogoč. Pa ne samo to. Napadalo se je tudi celokupno narodno - napredno stranko in njene govornike izza zadnjega shoda, pred vsemi g. dr. Tavčarja (živio-klici!), poleg njega pa tudi tedaj nenavzočega ljubljanskega župana Ivana Hribarja. Ni treba zagovarjati teh dveh mož, saj je njuno delovanje odprta knjiga, ali narodno - napredna stranka hoče med ljudstvo, da je pouči, zato je sklicala današnji shod, pa tudi zato, da odkrito odgovori na zavijanja in obrekovanja nasprotnikov, da ljudstvo izve resnico.

Nato predlaga za predsednika shoda kmetskega posestnika g. Matveža Martinčiča.

Kakor smo že rekli, prišlo je na shod tudi nekaj klerikalcev in vodil jih je katehet Podbevšek. Malo čudno se je tem možakarjem zdelo, da bi predsedoval shodu kmet Martinčič, in hoteli so posebnega glasovanja, dasiravno so dobro vedeli, da so v ogromni — manjšini. No, in odredil je sklicevatelj protiglasovanje, pa se je res vzdignilo precej rok, saj imajo ljudje, tudi če so klerikalci po — dve roki. Seveda niso bili prav posebno zadovoljni, ko se jih je opozorilo na to dejstvo, in tedaj se je njihovo število znatno zmanjšalo — bilo jih je z gospodom katehetom vred ravno sedemnajst. Pozneje jih je prišlo še nekaj, ali kaj pomeni njihovo število, ko je bilo vseh zborovalcev gotovo nad dvesto, in to ne morda mladicev, kakršnih je videti navadno na klerikalnih shodih, temveč samostojnih, resnih, osivelih gospodarjev, res mož.

Ja, kaj naj pa naredimo?

Nismo hudobni, Bog nas obvaruj, ne, ali omenimo naj pa le oni prisiljeno ali neprisiljeno smešni intermezzo, s katerim nas je razveselila klerikalna stranka. Pridi vam namreč mož, ki je imel gotovo najboljši namen, sklicatelj onega že omenjenega »obrtne shoda«, kateremu so poslali iz Ljubljane na pomoč Kregarja in pa Ložarja, neki Janez Lonko, pa prosil skoraj za božjo voljo, da bi mu dali besedo. Pa jo je tudi dobil.

»Lepo vas prosim«, je dejal, »kaj naj pa vendar naredimo? Zgoraj smo sklicali obrtni shod, pa nas je samo dvajset, pa ne moremo zborovati. Ali boste vi počakali, ali naj pa mi počakamo? Ja, kaj pravite, možje?«

Mož se je smilil ljudem, no, pa so dejali, da naj on nekoliko počaka, da bomo mi prej gotovi, pa smo se lepo pogodili, da naj oni zborujejo malo pozneje, tako-le ob polu šestih, in prav mu je bilo in je tudi počakal in poslušal in pa vsi njegovi zborovalci razum Kregarja in Ložarja.

Seveda je bilo tudi kolikor toliko prav pristranega smeha, kar pa ni bilo vseh katehetovim pristašem, ki so prišli z očitnim namenom na shod, da bi ga motili.

Nato poda predsednik besedo

dr. Ivanu Tavčarju,

ki je burno pozdravljen govoril nekako tako-le: Častiti zborovalci! Opozarjamo Vas na to, da je to shod slovenske napredne stranke, na katerem gotovo ne bo padla nobena taka žaljiva beseda, kakršne so padale na shodu nasprotnikov. Če bi pa v zvezi temu nasprotniki mislili motiti shod, je to le dokaz, da se boje našega shoda, da se boje resnice. (»Tako je!«)

Danes teden je bil shod v Cirknici. Prišla sta iz Ljubljane dva velika moža, da odgovorita na naš shod. Eden je bil državni poslanec Gostinčar, katerega sicer malokdo pozna. Pripomnim naj glede njega edino to, da je klerikalna stranka z njegovo kandidaturo storila nekaj, kar naravnost bije v obraz prebivalstvu tega volilnega okraja, ki je po večini kmetsko, kajti Gostinčar ni in ne bo nikdar zastopnik kmetskih interesov. Konstatiram pa, da je Gostinčar na shodu govoril popolnoma dostojno. Sicer pa je pravzaprav popolnoma vseeno, ali je Gostinčar državni poslanec, ali pa če je kdo drug, ki bi ravno toliko storil na Dunaju, kakor Gostinčar, namreč — čisto nič! (Smeh!) Odobranje.)

Duhovništvo in politika.

Drugače pa je z drugim govornikom, ki je bil dr. Evgen Lampe. Naša stranka je vedno stala na stališču, da duhovnik ni poklican v to, da bi se preveč vtilkal v politiko. Saj je Kristus sam rekel, da njegovo kraljestvo ni od tega sveta. Dr. Lampe se pač ne drži tega izreka. Mašnik nam je bil in je vedno zvišena oseba, katera nam prinaša tolažbe v največji naši potrebi, in njegova prva dolžnost je, da oznanja ljubezen med ljudmi, ne pa sovraštva. Ni pa mogoče, da bi stal duhovnik na tem stališču, če se preveč vmešava v politiko. Dr. Evgena Lampeta je politika čisto pokvarila, pokvarila mu je vse one čednosti, ki bi jih moral

imeti kot katoliški duhovnik, tako daleč, da je izpremenil zapoved »ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe« v popolno nasprotje: »ogrizi svojega bližnjega, škoduj mu, kolikor mu največ moreš!«

Krivična očitanja.

O meni je govoril na omenjenem shodu, da so me vrgli iz državnega zbora, da sem v Ljubljani popolnoma pogorel, to pa zato, ker sem bil proti splošni in enaki volilni pravici. Ni res to, da bi bil jaz kdaj proti splošni in enaki volilni pravici, pač pa sem smatral za svojo dolžnost, da se uprem z vsemi svojimi močmi proti temu, da bi se s pomočjo takoiimovane splošne in enake volilne pravice ogoljufala naša mesta in trgi za dva mandata! Upor moj je bil popolnoma upravičen! Sicer sem pa trdno prepričan, da je bila splošna in enaka volilna pravica naši konservativni slovenski stranki edino le zato ljuba, ker si je ž nje pomočjo pomnožila število svojih mandatov, dočim ji bo največja nasprotnica, kakor hitro bo izprevidela, da ji je bila v škodo! (»Tako je!«)

Očitano se je tudi županu Ivanu Hribarju, da ni plačal nekega davka. Ne vem, če dr. Evgen Lampe s posebnim navdušenjem plačuje davke (Smeh!), resnica pa je, da vsakdo občuti težo davkov, in če župan Hribar ni ravno v največjem navdušenjem plača svojega davka, je to s človeškega stališča prav lahko umljivo, nima pa s politiko prav nič opraviti.

Pripomniti pa je treba, da je dr. Evgen Lampe vse to govoril pod plaščem imunite. On lahko grize, kakor hoče in kogar hoče, saj ga ne more nihče citirati pred sodišče.

Očital je »Zvezi slovenskih zadrž«, da je hotela pri pomožni akciji spekulirati v svojo korist. To je neresnica, hudobno natoleevanje. Če katoliški duhovnik in posebno tedaj, ko ga nihče ne more poklicati pred pravico, trdi kaj takega, tako pači resnico, potem je krivica še tem večja, saj dela s tem proti dolžnostim svojega stanu, ki mu nalagajo, da mora vedno zastopati resnico! (Odobranje!)

Politika brezsrčnosti.

Če pogledamo politiko naših nasprotnikov, moramo reči, da je to naravnost politika brezsrčnosti. Samo, da so prišli do večine in že jo izrabljajo do skrajnosti. Najboljši

dokaz zato so naši učitelji, proti katerim so vprizorili pravo preganjanje. Tu se prav nič ne ozirajo na to, da so ljudje oženjeni, da imajo kopicco otrok, naj se jim človek le nekoliko zameri, že so pri baronu Schwarzu, da takega grešnika prestavi, ali pa spravi ob službo.

Kako gonjo so vprizorili proti našemu pristašu, pošteniaku Macelletu, ki je zakrivil edino le to, da se je predrznil kandidirati proti današnjemu deželnemu glavarju Šukljeju! Dasiravne je bil Macelle soglasno oproščen pred sodiščem, v zvezi temu pretaka klerikalna stranka sedaj debele solze, ker ga niso vrgli v ječo, ga popolnoma uničili in ga spravili na beraško palico, kar bi bilo edino prav po politiki, kakršno zastopa dr. Evgen Lampe.

Vera in politika.

Dr. Lampe je nato stopil na drugo polje. Polastil se je starega orožja, ki pa ni več nabrušeno. Priznam sam, da je naše časopisje pred časom tupatan pisalo tako, da so mogli reči: glejte, zoper vero so! Ali po dogovoru med obema strankama, izrecno poudarjam, po dogovoru, je v našem časopisju taka pisava, da se nam nikakor ne more očitati, da bi bili proti veri. Bila je to želja obeh strank in zgodilo se je tudi tako, in pri tem bo tudi ostalo! A glejte, dr. Lampe nam sedaj očita, da v sreči nimamo nič vere, da se delamo norca iz nje. Vedno je stala naša stranka na stališču, da je vera potrebna stvar, da nam je vera sveta stvar, če pa pravimo, da naj ne vmešavajo vere v politiko, nam pa pravi dr. Lampe, da smo hinavci!

Kaj vendar pravi sveto pismo? Da ima Bog več veselja nad enim spokornjem grešnikom, kakor nad 99 pravičniki. Če smo se pa mi spokornili, nam očita dr. Lampe hinavstvo in pravi: ne vesel se nad spokornjem, temveč žalosten bodi nad njim!

Za kmeta!

Bahal se je dr. Lampe, kako siroko vrečo samih dobrot ima njegova stranka za svojega kmeta, kaj vse je storila zanj, ker je v njenem taburu. Tudi naša stranka je bila vedno prepričana, da je kmet stebel našega naroda, da ga je treba podpirati z vsemi močmi, in kdor hoče biti pravičen, mora priznati, da se je tudi tedaj, ko je bila druga večina v deželnem zboru, kakor je danes, storilo za kmeta vse, kar je le bilo mogoče.

LISTEK.

Interview.

Torej mislite ekscelencia, da mora Avstrija si pridobiti voditeljstvo na Balkanu? Oprostite, da ugovarjam. Prihodnost na Balkanu pripada vendar le nositelju jugoslovanske ideje. Avstrija pa vendar še vedno zastarela tradicije! — Vi majete z glavo? Dovolite, da Vam pripovem neki dogodek iz časa svoje mladosti.

Sedel sem leta 1876. nekega popoldne kot koncipijent v odlični odvetniški pisarni na Dunaju. Pridi neki klient, — notabene večkratni milijonar — v pisarno, se vrže čisto razburjen na stol in zavpije: »Povejte mi gospodje, kaj to pomeni, kaj pridem iz borze, tam je cela panika, inozemstvo vrže najboljšje avstrijske papirje na trg, kakor prioritete in rento, tako da je renta v eni uri padla čez eden goldinar.« Na moje vprašanje, kakšne so najnovejše brzojavne novice, je zagotovil, da po njegovi pameti ni prišla nobena važna brzojavka. Po pisarniških urah sem se podal v kavarno, pregledavat večerne liste, nisem pa našel pomenljive brzojavke, kakor to, da so Avstrijci zaprli Ljubibratiča.

Vara ekscelencia je znano, da so prvi ustaši v Hercegovini izobesili avstrijske zastave in da so Avstrijo prosili za obrambo. Avstrija je dalje časa odlagala kenočo pa je odgovorila s tem, da je ujela tega četovodjo ustašev, — in inozemstvo je to eskompitiralo kot politično slepost, češ Avstriji se ne da pomagati, ter je vrgla vse naše papirje na trg.

Pa dalje!

V Bosni in Hercegovini smo imeli vendar kot prvo in najvažnejšo nalogo, regulacijo agrarnega vprašanja. Kristjanski posestnik je vendar bil od Turkov zatiran, uprav brez prava. Pa prvi uradni list iz Sarajeva, ki mi je prišel v roke — bilo je to meseca septembra 1878 — je imenoval kristjanske posestnike »zakupnike!« To je bila vnebovpijoča krivica napram kristjanom, ki so bili vendar prvotno edini lastniki cele zemlje in to je dalo eden vzrok več za to, da je moralo kristjansko prebivalstvo zgubiti zaupanje v vlado. Če se še vzame v poštev, da je ta vlada celo iz inozemstva poklicala Nemce in jih je naselila kot koloniste, se sme reči, da se ni s tem položaj poboljšal napram domačemu prebivalstvu, torej se je celo večkrat zaprečilo Turku prestopiti h kristjanski veri, povsod se je laskalo turkemu elementu nepremisle, da taki ljudje, ki žive po koranu, niso sposobni za

napredek, da torej tudi ne morejo biti nositelji državne ideje v kristjanski državi. Vsaj se vidi, da se ni doseglo s tem nobenih uspehov, pač pa se je s tem odtujil krepki jugoslovanski narod.

Nič boljše se ni godilo Avstriji proti drugim državam na Balkanu.

Naša vlada se je laskala kralju Milanu in je mislila, da ima s tem Srbe v žepu. Enako se je postopalo s kraljem Aleksandrom. Srbski narod pa se je otrešel obeh nesposobnih vladarjev in na mah je izginil ves avstrijski vpliv na Srbskem.

Avstrija živi sedaj z bolgarskim kraljem in dobrih odnosajih. Ta je menda za svojo osebo dober prijatelj Nemcev in Madžarov, pa ne verjamem, da bi smel pokazati ta svoja čustva pred bolgarskim narodom, ta narod bi se ga v takem slučaju najbrž tudi takoj otrešel. Kdor hoče namreč na Balkanu igrati voditeljsko vlogo, ne sme nikakor plavati proti jugoslovanskemu toku.

Torej mislite ekscelencia, da Avstrija zavoljo svojih nemških tradicij ne more postati zastopnica jugoslovanskih idej?

Jaz sam smatram to po sedanjih razmerah čisto izključeno, da bi Avstrija namah zapustila svojo nesrečno teorijo na razširjenje nemške izhodne marke. — Ker pa meni celo izkažete čast, da me vprašate, kako

bi se moralo torej v Avstriji vladati, katero vprašanje spada čisto gotovo med najtežavnjše, skusim vendar ugoditi Vašemu pozivu po svojih najboljših močeh, ter prihajam z vzgledom iz življenja:

Ko so se napravili pred okoli desetimi leti v Celju na novem e. kr. poštnem poslopu dvojezični napisi, namreč nemški in slovenski, se je podal tačasni celjski župan z nekaterimi občinskimi svetovalci k trgovinskemu ministru se pritožiti zoper ta, — kakor so se izrazili — »naskok na nemški značaj Celja«, ter so zahtevali, da se odstrani slovenski napisi. Dosegli tega sicer niso, vendar se je dolgo z njimi razmotrivalo, obetale so se jim kompenzacije itd.

Vidite ekscelencia, jaz bi odgovoril taki deputaciji: »Če boste Vi prišli prosit za pospeševanje kulturnih ali materialnih nemških interesov, ali če se pridete pritoževati čez krivice, ki se Nemcem resnično gode, Vam bodem po mogočnosti vedno ustregel, čisto enako pa bodem tudi poslušal in po mogočnosti uslišal prošnje drugih avstrijskih narodov zaradi enakih kulturnih in materialnih potrebščin in upošteval njih pritožbe, če se jim godi krivica. Če pa Vi gospodje, kakor danes, prihajate s prošnjo, naj se drugemu narodu nekaj ne da, ali če se pridete pritoževati zoper to, da je vlada nekaj

dala drugemu narodu, takrat Vas pa ne bodem poslušal, ker Vas to nič ne briga in bodem ravno tako postal z enakimi prošnjami drugih narodov.

Ekscelencu napade rahel kašelj.

Ekscelencia mislite! da tega Nemci nikoli ne bodo dopustili? Jaz pa ne verjamem, da bi mogli Nemci kaj takega ovirati.

Če postavite n. pr. v državi proračun potrebne izneske za osnovanje slovenskega, hrvaškega in italijanskega trojnega vseučilišča v Trstu, bi se mi zdelo čudno, da bi, posebno v slučaju, ako vlada to energično podpira tak predlog večine. Ravnotako bi Vi morali brez dolgega vpraševanja Slovencev dati celo vrsto obrtnih in srednjih šol, kaj takega Nemca čisto nič ne boli in če hinavsko javkajo, vprašajte jih, če imajo sami premalo šol in če to dokažejo, pa jim dajte v božjem imenu še dajljnih šol k njihovim mnogoštevilnim šolam.

Vi že zopet majate z glavo? Ali hočete sedanji anarhizem nemških nacionalecev na veke gojiti? Ali ni to menda brezvladnost, to je anarhija, če nemški dijaki v Inomostu upoštevajo vseničliško poslopje italijanskih dijakov in jih pretepavajo, ki jim niso nič storili, ne da bi vlada to zabranila? In ni to tudi brezvladnost, če nemški burši na Dunaju pre-

Resnica pa je tudi, da je skoraj vse, kar dajejo danes kmetu, imelo svoj začetek v naši stranki, da je to njena zasluga. Omenim naj samo vodovode, ceste itd. Skoraj vsi izdatki dežele so tudi tedaj šli za kmetstvo prebivalstvo, in naša stranka je z veseljem vedno glasovala za take predloge. (Odobranje!)

Desetmilijonsko posojilo.

Bahal se je dr. Evgen Lampe, da so vzeli na posodo 10 milijonov za kmetске potrebe. No, vzeli na posodo je pač lahka stvar, ali prišla bo tudi doba, ko bo treba to posojilo vračati, kar je seveda slaba stran te dobrote. Izjavljam pa, da je tudi naša stranka glasovala za to posojilo, ker je bila prepričana, da bodo tudi mesta imela svoj dobiček od tega, če se bo kmetu dobro godilo. Na takem stališču je vedno stala naša stranka in se ni nikdar pregrešila proti njemu. Končno se je bahal dr. Lampe, da bo mesto Ljubljana samo plačalo štiri milijone tega posojila, ne da bi imelo kaj zato. Res je, Ljubljana plačuje sama eno tretjino vseh deželnih davčnin, ne da bi imela kaj zdatnega iz dež klada. Krivično pa je trdil, kakor je to rekel dr. Lampe, da Ljubljana v zvezi temu ne bo dobila nič. Krivično, nespametno je tako stališče, in stranka, katera ne temelji na pravici, temveč na protekciji in krivici, se ne more in ne bo mogla vzdržati. (Odobranje!)

Razdelitev državne podpore — Izbrabjanje v agitacijske namene.

Razdelitev državne podpore so naši nasprotniki na naravnost nečloveški način izrabljali v agitacijske namene. Treba je jasne besede v tem pogledu. Kaj je oilo torej s krmo? Obe stranki sta zahtevali podpore od vlade. „Gospodarska zveza“, ki ima večjo stranko za seboj, naj bi dobila večji del, naj bi skrbela za svoje ljudi, „Zveza slovenskih zadrug“, pozvana po naših pristaših na deželi, naj bi pa preskrbela podporo svojim pristašem. Ali zgodilo se ni tako. „Gospodarska zveza“ je hotela vse imeti sama zase, češ da bi se s tem pokazalo, da klerikalci zmorejo pri vladi vse, naprednjaki pa nič. In imela je v resnici „Gospodarska zveza“ vse v svojih rokah. Ko pa se je pokazala nezadovoljnost, in to ne samo pri naših, temveč tudi njihovih pristaših, tedaj smo pa bili krivi vsega le mi (klerikalci ugovarjajo). Če je vaša „Slovenska ljudska stranka“ imela vse v svojih rokah, kako morete potem kriviti nas! (Klic: „Zupanstvo!“) Saj je vendar pravilno dal gospod župan razglasiti razglas deželne vlade o razdelitvi krme. Če ljudje niso bili poučeni kaj jim je storiti, ne zadene krivda nas, naše stranke, temveč vašo stranko, ki svojih ljudi ni poučila, dasiravno je to bila njena dolžnost! (Hrup med klerikalci. Naprednjaki jih zavračajo!)

In res čudno je to! Po celi deželi je nezadovoljnost zaradi razdelitve krme, in je ni niti ene občine, kjer ne bi bilo pritožb, saj je to dr. Žitnik sam priznal, ali edino tu v Cerkljani bi bilo treba zaradi tega zavdati župana! Zakaj pa vendar ne primate vašega dekana, saj je bila tudi njegova dolžnost, da vas pouči! Ali seveda, kako pa, saj bi bila cela stvar potem nemogoča in bi se ne mogla tako izrabiti, kakor se je sicer. Vse skupaj ni nič drugega, kakor podla agitacija, zgrajena na podlosti, zlobnosti in nepoštenosti! (Klerikalci kriče, kakor divji, nekdo celo živčiga! Velikanski hrup.) Tako je, in nič drugače, če živčigate ali ne! Tako je stvar glede krme.

tepavajo italijanske in slovanske dijakke ali pa v Gradcu slovanske dijakke.

Ostanimo dosledni: Ako Nemci ne marajo imeti na svojih vseučiliščih Italijanov in Slovanov, dobro, pa se naj da tem narodom takoj v nenemških mestih lastna vseučilišča in to velja tudi za Čehe na Moravskem in v takoj bodo nemška vseučilišča rešena dijakov nemških narodnosti.

Toda prosim ekscelence Vi se na ta izvajanja zopet hudomušno smejete, nič pa mi ne veste ugovarjati. Vi torej nečete ne videti, ne slišati in ne misliti. Vi se pa motite, če mislite, da se da svet za dalje časa vladati samo z malimi sredstvi in zvijačami! Ali res mislite, da morete vladati v Avstriji s samimi Nemci? Vi mislite, da je treba pri vsem, kar hočete storiti, poprej vprašati Nemce, če jim je to prav? — Ali menda mislite, da morete kdaj sploh zadostiti Nemcem. Čim več jim bode dali, tem več bodo zahtevali, nikoli pa ne bodo priznali, da so zadovoljni, ker jih ne morete nasiti. Ako hočete torej vladati s samimi Nemci, pridete na posevno pot, po kateri je že toliko ministrov zlezlo v globočino. Veste ekscelence, pregovor pravi: Kdor mnogo vpraša rad zaide. Sicer naši ministri ne vprašajo nikoli drugih narodov, če dajejo šole Nemcem, ali če imenujejo nemške uradnike na

Pripomnim naj edino le še to, da so povsod na Kranjskem bili tisti, ki so več dobili, pristaši klerikalne stranke. (Živahno pritrdjevanje!)

„Slovenčev“ hujskanje.

V včeršnjem „Slovenču“ čitam dopis o cerkniških stvareh katerega gotovo ni pisal kmet, in v katerem se hujska manjši posestnik in delavec proti „magnatom“. Ne posnam toliko razmer, da bi se mogel natančneje baviti s stvarjo, reči pa moram, da se mi zdi silno slabo, nespametno, ako se hujska kmeta proti kmetu. Resnica je, da imajo premožnejši svoje dolžnosti nasproti ljudstvu, res je pa tudi nasprotno, da nišji ne smejo zahtevati vsega. Ne hujskati, pač pa je treba delati nato, da bi vsi občani živeli skupaj v slogi in delovali v skupni blagor drug z drugim, kajti medsebojen boj mora ugonobiti vse skupaj, enega, kakor drugega, tako delodajalca, kakor delojemalca! „Slovenec“ ima sicer navado hujskati razne sloje drugega proti drugemu, ali kakšne posledice bo imelo to hujskanje? Nič drugega, kakor da se pripravljajo s tem pot socialni demokraciji nad naše ljudstvo. Zdi se mi pri tem dr. Lampe, kakor da sam hoče odžagati vejo, na kateri sedi. Res, nespametna so taka hujskanja! (Burno pritrdjevanje.)

Občinske volitve.

Vse to se pa vrši sedaj zaradi bližajočih se občinskih volitev, ko se hoče nahujskati občane proti dose-danji občinski upravi, ki že celih petindvajset let tako uspešno deluje v blagor občine. Ne vem, ali bo to v korist občini, ako bi sedanje izkušene moze zamenjali z noizkušenimi, mladimi ljudmi!

S tem zaključujem! — Burno, dolgotrajno odobranje je sledilo govornikovim besedam, ploskali so tudi nekateri klerikalci, ki niso bili v najbližji bližini g. kateheta.

Žalost in veselje — ali — blamaža na blamažo.

K besedi se je oglasil „cerkniški katehet Podbevšek. Mož je nastopil še dosti pogumom, vsa čast gospodu, in je imel cele bukvice zapiskov in beležk, na podlagi katerih je mislil seveda kar najtemeljitejše ugnati v kozji rog predgovornika. Imel je gotovo najboljši namen, no, pa mu je nekoliko pomotelo, je imel pač moze pred seboj.

Predvsem se mu je zdelo potrebno očitati dr. Tavčarju zavijanje, ali le prekmalu se je pokazalo, da je gospod katehet sam pravi mojster v čedni umetnosti zavijanja. Zagovarjal je duhovščino, da ima pravico in sveto dolžnost vtikati se v politiko, to pa zato, da se ne vzame ljudstvu vera, kakor se je to že zgodilo drugod. (Dr. Tavčar: „Kje pa?“) Na Francoskem! (Klic: „Ka; nas Francoska briga! Saj ni res! Kaj pa Amerika?“) V Ameriki je res dobro izvedena ločitev cerkve od države! (Klic: „Pri nas smo v katoliški Avstriji, ne pa na Francoskem! Na Slovenskem pa! Kaj nam Francoska mar!“ — Velikanski hrup.) Obe naši nasprotni stranki hočete take razmere, kakor so na Francoskem! („Ni res! To je laž! Dokazite!“) Če preberete deset števil „Slovenskega Neroda“, bode-te pa videli, da je res! (Dr. Tavčar: „Saj smo se vendar spokorili! Kaj pa še hočete več? Ali hočete sami v nebesa?“) Jaz ne berem „Slovenskega Naroda“, pa drugi tako pravijo! (Smeh!) Pravijo, da tudi še sedaj tako piše! („Saj ni res! Saj ne veste, ko ga ne čitate!) Če tudi ne piše tako, duh je pa ostal

visoka uradniška mesta! Ali ekscelence mislite, da so nemški burši koristili svojemu narodu z nečutenim postopanjem napram svojim vseučiliškim tovarišem drugih narodnosti pri drugih narodih na svetu, ali da so si s tem pridobili simpatije — Vi pravite ne! hvala lepa, da vendar enkrat pripoznate resničnost te moje trditve. Ne smete pa prezirati narodnega duha, ne smete pozabiti, da sedaj pri vseh narodih prodira ljudska volja tudi v politiko.

Ako Italijan, Slovan, Francoz, Anglež ni Nemcu naklonjen in če tudi Turk sovraži avstrijskega Nemca, kakor je to pokazal zadnji boj, potem škoduje to Nemcem brez ozira na politično osamljenost tudi v obrtnih in trgovinskih poslih pri drugih narodih in dotična nemška akademična mladež je s svojim surovim obnašanjem getovo jako pripomogla k temu, da je Nemeec izgubil simpatije pri drugih narodih. Jaz Vas občudujem ekscelence, da mi pritrdjuate tudi tem izvajanjem in se mi torej vendar dozdeva, da mnogonarodna Avstrija ne bode naša svojega računna v prihodnosti, če se čisto izroči nemškonacijonalnim teroristom, ki imajo sedaj glavno besedo.

A ekscelence, Vam se mudi, oprostite, da sem Vas tako dolgo motil... mogoče drugokrat... klajnjam se Vam ekscelence!

isti v listu in narodno-napredni stranki. Zadnjič je bil tu na shodu govornik, ki je klical na pomoč vse hudiče, da naj vzamejo Rim, papeža, cerkev in vero!

Tu nastane velikanski hrup! Vse vprek vpije: „To ni res! To je laž! Lažeta! Kaj takega ni nihče govoril!“ Katehet ne more do besede, vesil je zbehan in kliče: „Jas nisem bil na shodu, drugi so tako povedali!“ Saj nisem tako rekel!“ Nekateri zborovalci kličejo: „Bodete že pred sodnjo odgovarjali!“

Mea maxima culpa!

Ko začnejo njegovi lastni pristaši klicati, da govornik na prvem naprednem shodu ni tako govoril. Tedaj pa je gospod katehet obudil grevengo v svojem sru in skesano izjavil: „Če ni take govoril, takoj slovesno preklonim!“ Pristavil pa je: „Proti veri pa je le govoril“, ali končno je preklonal tudi to. Tu se vidi, s kakimi „dokazi“ nastopajo ti „voditelji in vagojevalci“ ljudstva!

Volilna goljufija — to ni nič!

Glede teroriziranja učiteljstva pravi gospod katehet, da je svoj čas narodno-napredna stranka tudi disciplinirala učiteljstvo, ki ji ni bilo po volji, kakor n. pr. sedanjega poslanca Jakliča.

Dr. Tavčar; Samo enkrat je dobil ukor.

Katehet Podbevšek: Discipliniran je bil, ker je bil drugega prepričanja.

Dr. Tavčar: O ne, ampak zato, ker je bil v Novem mestu zaradi volilne goljufije obsojen, zato je dobil ukor! (Velikansko presenečenje pri klerikalcih, ki so naravnost „panani“, pri naprednjakih pa smeh in odobranje.)

Katehet Podbevšek: Zaradi volilne goljufije — o to pa ni tako reč, to ni nič!

Res lepa morala katoliškega kateheta, vsa čast! Ni čuda, da so zborovalci burno ploskali, tako burno, da je gospodu katehetu udarila silna rdečica v obraz, pa ne morda zadovoljstva, temuž sramu.

Se nekaj neresnice.

Govoril je nadalje, da napredna stranka ni nič storila za kmeta, da dr. Tavčar ni mogel ničesar drugega navesti, kakor vodovode in ceste, kar pa so kmetje sami zahtevali in torej ni zasluga stranke, ki ni drugega nič dobrega storila.

Dr. Tavčar: Vsaj doklad nismo povišali, kakor jih bode moral vi v dveh ali treh letih. (Pritrdjevanje.)

Omenjal je nadalje gospod katehet, da so tudi klerikalci za povišanje učiteljskih plač, da pa ni pokritja za to. Liberalci da so svoj nujni predlog vložili le nekako zaradi lepšega.

Dr. Tavčar: Saj naš predlog ni niti pršel pred zbornico.

Nadalje je očitil napredni stranki, da je vzdrževala gledališče v Ljubljani, kar da je velika obremenitev za kmečko ljudstvo.

Dr. Tavčar: Bog pomagaj, kaj naš davek nič ni vreden! Ljubljana sama plačuje eno tretjino deželnih doklad, ni pa dobila od dežele nič drugega kakor onih ubogih 12.000 K za gledališče, in zadnjih pet let niti tega ne! Torej niti tega ne privoščite Ljubljani! (Klic: Gledališče je kulturni zavod! Sram vas bodi!)

Razdelitev krmil.

Gospod katehet je trdil, da župni uradi niso dobili nikakega uradnega obvestila o razdelitvi krme.

Dr. Tavčar: Skupaj sta pa le delala župan in pa dekan!

Župan Šerko: Saj vsa vse soglasno klasificirala!

Gospod katehet trdi nadalje, da se je razglas pač razglasil v Cerkljani ne pa tudi v Begunjah in Grahovem. Trdi, da so bili vsi prosilci enako klasificirani, edino grahovski župnik Rajčević, da je bil klasificiran kot nepotreben, kakor drugi. (Župan Šerko: Saj ni res, klasificiran je bil kot „manj potreben.“ Zborovalci: Saj res ni bil potreben! Dobil pa je le!“) Na podlagi nekakega prepisa liste onih, ki so dobili krmo hoče dokazati, kar je rekel! (Klic: „Kaj ta lista, original pokazite!“) Tak prepis se lahko falsificira! Naša stranka ni nič kriva!

Dr. Tavčar: Kdo pa drug! Saj ste imeli vse v rokah, saj je imela vse v rokah „Gospodarska zveza“. Zakaj pa niste poučili ljudi. („Tako je! Odobranje!“)

Dr. Švigelj: Ne samo kar vleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!

Gospod katehet je nazadnje še trdil, da ni nihče slišal, da bi se bilo razglasilo, da je dobil tudi koruzo, otrobe in druga krmila, samo ena ženska je to slišala, drug pa nihče. (Smeh in klic: „Kaj ste vsi na ušesih sedeli, mi smo pa slišali!“) Ker je uvidel, da ne more več naprej, je pač nehal, in sopes je sgrmelo hrupno, ironično odobranje, da je bil res lahko ponosen na tako burno priznanje.

K besedi se oglasil nato

dr. Anton Švigelj,

ki je pred vsem izrazil svoje veselje na prireditvi tega shoda, kajti ako nasprotna stranka prireja shode dan za dnevom, je gotovo potrebno, da jih prireja tudi narodno napredna, saj se najbolj razbistre pojmi ravno na takih prireditvah, kakršna je današnja, ki so se je udeležili tudi nasprotniki. Toda če se pošiljajo na naše shode nasprotniki svoje govornike, naj vendar pošljejo take ljudi, da bode z njimi mogoča temeljita razprava, ne pa takih ljudi, kakršni je bil predgovornik, kateri je moral vsako svojo trditve prekloniti in obžalovati.

Narodno napredna stranka je zadnji čas začela marljivo pohajati med ljudstvo, in kako živa potreba je bila za to, kaže najbolje današnji shod. (O dobravanje) saj se vendar ravno tu izve, kaj je resnica, kaj pa neresniča. Poudarjati pa je treba, da mi pripuščamo ravno zato drage volje nasprotnike na naše shode, dočim je pri njih to vse drugače, saj pravijo, da bodo nasprotnike naravnost pometal s svojih shodov, ako pridejo nanje. (Ugovarjanje, klic: ni res!)

Res je, le prečitajte včerajšnjega „Slovenca“, ki piše doslovno:

„Liberalci so začeli hoditi na shode „S. L. S.“, koder se pridružejo, da niso liberalci in da nikdar niso bili liberalci, potem pa ponavljajo taka očitanja. Ne zoper stranko, pravijo, se bore, ampak samo zoper poslanca. Take ljudi je treba na vsakem shodu razkrikati pred ljudstvom, še bolje je pa, če se jih sploh na shode ne pusti, kajti ljudje, ki so doslej vse svoje sile porabili v boju zoper našo stranko, nimajo pravice na naših shodih govoriti.“

Tako niše glavno glasilo stranke in hoče, da bi take razmere nastale po celi Kranjski. Mi ne stojimo na takem stališču. Naj le pridejo k nam ali pošljejo naj govornika, kateri se bo mogel meriti z našimi.

Kar je storila narodno-napredna stranka za ljudstvo, se ne da utajiti. Kaj pa Slov ljudska stranka, pred katere prihodnostjo stojimo? Kar je storila do sedaj, ne daje ravno najboljšega upanja za prihodnost. Ne zdi se mi potrebno omenjati konsumnih društev, s katerimi so spravili toliko ljudi v nesrečo! Ako nam očitajo, da nismo storili nič, zavračamo to očitanje in pravimo, da bomo sedaj, ko so se tudi mladi oprijeli dela, gotovo tudi nekaj storili v prihodnosti. Da jim to ni všeč, je lahko umevno, in to kaže že dovolj, da jim naši shodi tako zelo leže v želodcu! („Tako je! Res je!“) Želimo le vsi takih shodov in marsikdo bo izpregledal, pa bodi to nasprotnikom všeč ali pa ne, če bi tudi še tako radi zaprečili to.

Nekaj pa bi se vendar tudi z nasprotniške strani moralo pripoznati nam. Saj smo vendar vsi Slovenci, naj že pripadamo tej ali oni stranki, vsaj na osebni časti in gmotno ne bi se smelo ubijati nasprotnika, kakor to skušajo klerikalci. Kar nas je lajnikov, ki smo oženjeni in imamo otroke, moramo vendar tudi živeti kakor oni. (Odobranje!) Kako pa delajo klerikalci, naj povem le en slučaj iz svoje odvetniške prakse, v katerem se je neko konsumno društvo, ko je izvedelo, da je blago za konsum naročeno pri naprednem trgovcu, rajši dalo tožiti in napravilo društvenikom 700 do 800 K škode, kakor pa da bi bilo vzelo naročeno blago, to pa samo zato, ker je bil oni trgovec naprednjak. Ponehati bi moral oni ostudni, gabljivi boj proti posameznikom samo zato, ker so nasprotnega mišljenja. Narodno-napredna stranka ni nikdar stala na stališču, da bi se reklo, premalo smo ogledali nasprotnika, ne, bili smo vedno objektivni in dajali nasprotniku pravico, ne pa zlobe. Vezane so stranke druga na drugo, četudi so si nasprotni.

Najožja zveza je gotovo med možem in ženo, ali tudi tu ni brez razpora. Enako je pri strankah. Ako je predgovornik poudarjal, da se mora duhovščina zato vtikati v politiko, da vpliva v verskem smislu na zakonodajo, je pač treba pomisliti, kako nastajajo zakoni. Saj se le redkokedaj n. pr. v drž. zboru sprejme zakon soglasno, veliko zakonov je, ki slezejo skoz le s prav malenkostno večino in koliko občinskih sklepov je sprejetih z večino samo enega glasu. Potem pač ni mogoče govoriti o tem, da so zakoni in sklepi, ki jih stori večina, ravno najboljši. Tudi manjšina ima svoje pravice, ima svoje dobre misli, zato pa ima pravico tudi naša stranka, da prihaja na deželo med ljudstvo in je skuša pridobiti za svoje nazore, da tu poskuša svojo moč z nasprotno stranko. Naj se pokaže, katera stranka je močnejša, in katera bo slabejša, naj se pa uklone močnejši.

Prihajamo pa na deželo, ker hočemo, da postane kmet prost, svoboden. Nočemo mu vzeti vere, nikakor ne, ali dotim hočemo to, da našega kmeta ne bo komandiral kdo

drug, temveč da bo naš kmet sam svoj gospod! (Živahno odobranje in pritrdjevanje!) In če tega ne dosežemo takoj, dosegli bomo to v šestih, če ne v šestih, v dvanajstih, če ne v dvanajstih, pa v osemnajstih letih. Odnehali pa ne bomo! (Odobranje!) Uganjali pa ne bomo pri tem one ostudne politike, kakor se oznanjajo pri nas s prižnico. Ako bi se duhovniki držali svoje naloge in oznanjevali ljubezen in mir, potem ne bi doživljali takih blamaž, kakor jo je doživel danes gospod katehet, katerega nikakor ne morem smatrati za vzor političnega govornika. S takimi nedokalnimi trditvami se ne pride nikamor! (Pritrdjevanje!) Se manj pa s tisto ostudno politiko, ki pravi, da naj se ubije vsakega, ki je nasprotnega mišljenja.

Naša stranka se je pomladila. Ne bojte se nas mladih, mi take politike ne poznamo, ali tudi vi nas ne bode ubili, kakor tudi niste dr. Tavčarja, katerega ste že tolikokrat vrgli v staro šaro! (Burni klic: „Zivie dr. Tavčar!“) Pomladila se je naša stranka. Za nami vstaja velika množica in to ne samo v Ljubljani temveč po celi deželi. Če bomo tako napredovali, ni več daleč čas, ko bomo izpodmaknili tla nasprotni stranki, kateri je edino le na tem, da se vzdrži na krmilu. Nam ni za to, da bi gospodarili, kakor je našim nasprotnikom, ki bijejo res boj edine le zase, za ljudi, katerim je ljudski blagor deveta briga, pač pa nam je za to, da dosežemo, kar nam narekuje naše pošteno napredno narodno sree! (Živahno odobranje in živio klici!)

Za smeh in kratek čas

je nato poskrbel neki Ivan Korče, ki pa mora biti med klerikalci precej visoka oseba, kajti prejšnjo nedelje je predsedoval dr. Lampetovemu in Gestinčarjevemu shodu. Mož je oblastno stopil tja gor k govorniškimi mizi, ali zaprl mu je sapo in komaj, komaj je izjecljal, da se mu na tem shodu zdi nekako tako, kakor bo menda v avstrijsko srbski vojni. Zborovalci so se mu začeli prav prišno smejati, posebno ko je pravil, da je to razburjenje zakrivil dr. Tavčar, ker je rekel zaradi sena, da so klerikalci krivi, posebno pa Lavrič. (Klic: Saj ni tega rekel, da bi bil Lavrič kriv.) Tu se vidi, kako so si ti ljudje kar sproti izmišljevali razne trditve, ko jih je v obraz jim vržena resnica popolnoma zmedla. Korče se je tudi pritoževal, da se je zaničevalo gosp. kaplana. No, zaničeval ga ni nihče, ali Bog pomagaj, silil ga pa tudi nihče ni, da naj se blamira. Nekateri ljudje imajo pač smolo z gospodom katehetom in ekspresednikom Korčetom vred, posebno če so tako kuanštni, da se niti ne zmenijo prej, kaj bodo govorili na shodu. Tako je pač prišlo, da je Korče svojega oboževanega gospoda kateheta še bolj blamiral, kakor se je že prej sam, ko je končno povedal, da oni govornik na prvem naprednem shodu ni klical hudiča na pomoč zoper Rim, papeža, cerkev in vero, temveč da je le rabil izraz: „vere pa vendar še ni hudič vzela“, in da je zaklical „proč od Rima“. (Ironično odobranje in smeh)

G župan Šerko.

je nato v daljšem govoru zavračal razna lažnjiva očitanja, ki so jih raztrošili njegovi politični nasprotniki o njem in njegovih sinovih pe občini in kakršna se so izrekla tudi na zadnjem klerikalnem shodu. Eden izmed tistih, ki je tudi verjel na tem shodu izrečenim lažem in jih celo s prižnico ponovil, je bil grahovski župnik Fran Rajčević. Komaj pa je izvedel, da je šel županov sin dr. Alfred Šerko iskat zadoščenja k sodišču, je prišel hitro sam in županovo hišo prosit odpuščanja, položil 100 K na mizo. A razžaljenec se je zadovoljil s 50 K v korist družbi sv. Cirila in Metoda, ter s sledečo

izjavo:

Dne 14. marca sem raz prižnico govoril o nekem mladem doktorju, ki je na Dunaju popival, ravno dovršil svoje skušnje, sedaj pa po shodih preklinja duhovne, škofe, papeža in cerkev. Mislim sem s tem dr. Alfreda Šerkota. Obžalujem s tem javno svojo neopravičeno žalitev in je preklonjem (in prosim odpuščanja.)

Grahovo, dne 20. susča 1909.

Fran Rajčević,

župnik grahovski.

Razdelitev krme.

Ž. župan Šerko izjavi, da mu vest v tej zadevi prav nič ne očita, dasiravno se ga je zaradi tega grdile na vse pretege in je tudi dr. Lampe trdil na shodu: Šerko je kriv. Takoj, ko je prišel razglas od okrajnega glavarstva, ga je izročil tajnika, ta

*) Kar je v oklepaju, je g. dr. Šerko milostno sam prečital.

(Dalje v prilogi).

pa ga je dal občinskemu slugi, da ga razglasi. Podlo je torej očitano, da ne bi bil ravnal pravilno. Razglas se je objavil tak, kakor je bilo naročeno po okrajnem glavarstvu. Ker so pa nekateri možje obeh strank rekli, da niso slišali, da bi se bilo razglasilo, da je mogoče dobiti tudi otrobe, se je župan takoj obrnil uradno na županstvo v Ložu, kjer je tedaj cerkniški občinski sluga nameščen kot občinski tajnik, da naj ga županstvo uradno zasliši v tej zadevi. Županstvo v Ložu je uradno zaslišalo Jerneja Fabjana, ki je izjavil sledeče:

„Leta 1908 služboval sem se pri županstvu v Cerknici. Meseca avgusta izročil mi je takratni tajnik g. Dermelj razglas glede dobave sena. Meseca oktobra pa sta došla v pogled mi predložena razglasa glede sena in drugih krmil, kakor otrobov itd. Tudi ta dva razglasa izročil mi je sedanji sedanji tajnik in jaz sem ju razglasil v Cerknici, pa tudi v Begunjah in v Grahovem. (S tem je ovržena katehetova trditev, da razglasa nista bila razglašena tudi v teh dveh krajih.)

Da sem to res storil, je že to dokaz, da so ljudje vedeli, da je obrok za zglazevanje podaljšan do 25. oktobra in pozneje do 10. novembra in da so vsled tega tudi zglasovali. Razglasil sem tudi, da se dobe otrobi in druga krmila, ker nisem imel nikakega vzroka to zamolčati. Pripomnil pa, da v prvem razglasu o otrobih ni bilo prav nič omenjeno, zato tudi nisem mogel klicati, da se bodo otrobi dobili.

Tudi zunaj po vaseh sem opomnil o priliki kmetovalce, naj se pridejo zglasiti za seno in otrobe in jih prosil, naj tudi druge posestnike opozore na to.

To mojo izjavo potrdim, če treba, pod prisego pri sodnji.

Sklenjeno in podpisano . . .
Jernej Fabjan.“

Župan Serko je nato nadaljeval, da se mu je zlic temu predbovalca krivda tudi na javnem shodu. Tožil bi bil dr. Lampeta, a ta je nedo takljiv. Resnica pa je, da sta župan in dekan soglasno klasificirala vse prošnjike, in če bi zadela župana kaka krivda, zadene enaka tudi dekana. Zakaj se potem krivda vali samo na župana. Eden tistih, ki je na shodu tudi javno dolžil župana, da je kriv nepravilne razdelitve krmil, je bil zopet župnik Rajčević, ko pa mu je župan namignil, da ga bo tožil vsled tega, ga je župnik Rajčević hitro prosil odpuščanja in podal sledečo

izjavo:

„Podpisani Frančišek Rajčević sem na javnem shodu v Cerknici dne 14. marca 1909 govoril, da je župan g. Franc Serko iz Cerknice kriv, da se je krma iz pomožne akcije v naši občini krivično razdelila, oziroma razdeljevala, tako da so krmu dobili razni posestniki, ki niso potrebni, med tem ko na revnejše in potrebnejše ni nič prišlo. Izjavljam s tem, da za to dolžitev gosp. župana Šerkota nimam nikakega poviada, da sem se s svojim govorom le prenačil, ter svoj nastop s tem obžalujem in svojo trditev preključujem.

Grahovo, 20. sušca 1909.

Franc Rajčević,
župnik grahovski.“

Živahno odobravanje je sledilo vsem tem izjavam in odkritosrčno veselje je bilo čitati s obrazov zborovalcev, da je g. župan izšel tako popolnoma čist iz one mlake gnojnice, s katero so ga že tedne in tedne obličali njegovi zlobni nasprotniki.

Nadzorstvo deželne ceste.

Ker se je na omenjenem klerikalnem shodu očitano tudi gospodu županu, da hoče povsod komandirati, tudi v cestni zadevi, je pojasnil, da se je z ozirom na to, da je dotedanji cestni nadzornik Janez Milavec vsled starosti, mož je že star 75 let, postal nesposoben za službo, cesta pa vendar potrebuje stalnega nadzorstva, uradno obvestil deželni odbor v tej zadevi in predlagal, naj bi deželni odbor onemoglega starčka ne odslovil kar tako, temveč mu morda nakazal milostno pokojnino ali pa odpravnino. Deželni odbor ni dal odgovora tudi na trikatno urgiranje ne. Ko je tretjič urgiral odgovor, je pripomnil, da se je ponudil za to službo pošten človek, ki jo prevzame za dosedanj plačo 600 K. Toda tudi na to vlogo ni bilo rešitve, katera pa se je izrekla na zadnjem klerikalnem shodu, kjer se je glasovalo proti namestitvi nadzornika, češ, da naj načelnik in odborniki cestnega odbora sami opravljajo ta posel. Ker je deželni odbor tako presiral uradne vloge, načelstvo cestnega odbora ni hotelo več prenašati tega preziranja in župan je v zadnji

seji odločil načelstvo v cestnem odoboru. Ker se je izjavil celi odbor solidarnim z načelnikom in odstopil, se bodo v kratkem vršile nove volitve, in tu naj se pa izvoli potem odbor, ki bo ugajal dr. Evgenu Lampetu. (Odobranje!)

Žagarjev avtomobil.

Glede avtomobila je izjavil g. župan, da je bil kot oseba za avtomobil, kot župan pa se je potem, ko se je ves občinski odbor izjavil soglasno proti avtomobilu, priključil odborovemu mnenju. Okrajno glavarstvo je dovolilo Žagarju avtomobil pod pogojem, da sam izvrši razbiranje ceste, kjer bi se to določilo. Ako se očitno županu, da ni rekuriral proti temu odloku okrajnega glavarstva, je pripomnil, da ni rekurirala nobena občina, niti loška, niti staro-loška.

Korče: To nas nič ne briga, če drugi niso rekurirali.

No seveda nič ne briga to Korčeta in njegovih pristašev, posebno pa še zato ne, ker je staro-loška občina klerikalna in se ji ne sme očitati, da ni storila svoje dolžnosti. Tu je soveda potem stvar vse drugačna.

Zaključil je gospod župan z besedami: „Kar sem storil, sem storil; vest mi ne očita ničesar, zato se tudi ne bojim nikogar!“ (Živahno odobravanje pri naprednjakih, kleriklo kriče!)

K besedi se oglasi nato še dr. Tavčar. Ne vem, čemu toliko kričanja radi tega, kdo je kriv nepravilne razdelitve krmil. Jaz sem rekel, da so kleriklo krivi, ko niso poučili ljudstva in to mi je priznal sam dr. Ig. Žitnik, ki mi je tožil, kako sitnosti imajo z razdelitvijo krme, ker ni ljudstvo bilo poučeno.

Višek nesramnosti.

Glede Žagarjevega avtomobila pa izjavljam, da je bila zadeva v deželnem odboru in tedaj sem bil jaz edini proti dovolitvi vožnje z avtomobilom, ker je cesta preozka in se je bati kake nesreče. Klerikalci pa so rekli tedaj: „mi smo moderni“, in se bili za dovolitev! Pozneje so šele izpremenili svoje mnenje! (Burno odobravanje pri naprednjakih in klici: „Tako je torej! Živio dr. Tavčar!“)

Tu pa je v besni jezici, da jim je izvil dr. Tavčar zadnje orožje proti županu iz rok, pripeljala klerikalna nesramnost do viška in oni kričavi Korče se je spozabil tako daleč, da je zakričal: „Vi, gospod doktor, tudi lahko lažete!“

Nepopisno ogorčenje se je polastilo naprednih zborovalcev in le njihovi tvežnosti je zahvaliti, da ni Korče in njegovo nesramno pristaštvo letelo skozi vrata. Prišel se je opravičevati k dr. Tavčarju in tu pokazal poleg vse svoje nasramnosti še toliko figamostva, da je hotel naravnost utajiti svoj medklic, kar se mu pa ni posrečilo, ker se je takoj ponudilo dovolj prič, ki so ga slišale. Umevno je, da bi bilo pod častjo vsakega moža, da bi citiral takega človeka pred sodnijo in zato mu je dr. Tavčar tudi lepo mirno povedal, da takega človeka on ne toži, nakar je završalo viharno odobravanje po dvorani in živio-klici kar ponehati niso hoteli.

Ker ni bil priglasi noben govornik več, je predsednik nato zaključil ta tako imenitno uspehi shod z zahvalo govornikom in zborovalcem, nakar sta se odposlanca osrednjega odbora narodno-napredne stranke med najprisrčnejšimi ovacijami poslavlila od zborovalcev. Klerikalci so odšli na svoj obrtni shod, in lica, ki se jih kazali, niso bila ravno najveseljša.

Upamo, da bo ta shod obrodil najlepših sadov, ki se bodo pokazali pri bližnjih občinskih volitvah.

Za trpeči Istrski narod.

(Dopis iz Istre.)

V Avstriji gotovo ni bolj zapuščene, zaostale in zanemarjene pokrajine, kot je Istra, ako tudi bi leta vsled svojega milega podnebja, rodovitosti in krasne lege ob Jadranskem morju lahko bila nekak vrt naše države.

Nad Istro je stoletja gospodovala ošabna in roparska benečanska republika in jo pri tem izsesavala ter jo materijalno skoro popolnoma uničila.

Ta od Benečanov opustošena in zanemarjena a vendar vedno lepa dežela, je prišla sicer pod avstrijsko oblast in gospodstvo, ali kar se tiče zanemarjenosti, je ostalo vse lepo pri starem, kot nekaj pod benečanskimi doži. Za povzdiglo zanemarjene Istre se ni brigala ne država niti ne v to pokliani deželni zakonodajni zastop iste pokrajine, ki je do danes imel pretežno italijansko večino. Deželni odbor istrski je pač vrlo pridno skrbel za širjenje irredentizma in sovraštva proti sodeželanom Slovanom, ni pa storil nikoli koraka, da bi to posabljenno deželo dvignil iz materijalnega in moralnega propadanja.

Istrski kmetič osiroma seljak se bavi posebno v nižavah večinoma s vinorejo, ki je takorekoč edini njegov pridelek, edini vir, ki mu omogoča obstanek. Samo po sebi je tedaj umevno, da seljak, kateri je nota bene še danes izsesavan in iskoriščen od ravnih italijanskih kapitalistov — ako mu slučajno trta ne obrodi in ako s težavo pridelanega vina ne more prodati, trpi glad in zaido še globlje v dolgove, v katerih že itak že mero tuči. Lanskega leta je trta v Istri posebno dobro obrodira, ali nastala je oboben neka nenavadna vinska kriza, kakoršne se ni bilo. Istrski kmetič ne more na noben način spraviti svojega pridelka v denar, tužno gleda v kleti na sad svojega celoletnega truda, a od nikjer ni kupca, kateremu bi makari za vsako ceno prodal svoje vino in si priskrbel sebi in lažni družini skorcijo kruha.

In vsled te že dve leti trajajoče vinske krize je položaj istrskega ljudstva postal kaj žalosten, od nikjer pomoči in nastala je po več krajih in vaseh že prava lakota.

V obzired temu obupnemu položaju se je obrnil podpredsednik drž. zbora in deželni podglavar istrski, poslanec in dobrotnik istrskega ljudstva dr. Matko Laginja z odprtim pismom — priobčenim v puljskem Omnibusu — na deželnega glavarja dr. Rizzija, pozivljajoč ga, naj gleda na obupno ljudsko stanje in gledé na to, da vlada ni hotela skliocati deželnega zbora istrskega, sklicé diem prej zastopnike naroda na posvetovanje, — kamor naj se povabi tudi cesarskega primorskega namestnika — kjer naj se nemudoma v olajšavo bede in odpomoci stradajočim vse potrebno ukrene. Ljudstvu naj se preskrbi zasluzka z gradnjami prepotrebni cest, katere se že desletja grade na — papirju in prične naj se z drugimi javnimi deli, kjer bo stradajočemu ljudstvu dana možnost, da si prisluži kosček kruha. Narodni zastopniki naj se tudi takoj bavijo z načrtom, kako omogočiti eksport vinskega pridelka ker drugače proti nevarnost, da obupani istrski kmetič ne bo več hotel oziroma niti več mogel gojiti vinske trte, ker mu bo za to nedostajalo potrebnih denarnih sredstev.

Upajmo, da bodo besede ljudskega dobrotnika Laginje padle na rodovitna tla in da deželni glavar nemudoma sklicé narodne zastopnike na sestanek, na katerem se za odpomoci trpečemu ljudstvu iz sedanjega obupnega stanja po mogočnosti potrebno ukrene.

Zastopniki naroda! Istrsko ljudstvo ima uprte svoje obupne oči v vas, priskočite mu na pomoč, pomagajte mu!

Upamo pa, da tudi vlada ne bo držala križem rok, temveč priskočila ljudskim zastopnikom na pomoč in popravila vsaj deloma, kar je dosedaj dosledno zanemarjala.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 23. marca. Zbornica je, kakor smo že poročali, sprejela zakon o živinskih kužnih boleznih v drugem čitanju ter pričela razpravo o nujnem predlogu poslanca dr. Kramarja, ki se glasi: Zbornica naj sklene to-le resolucijo: »Z izdajo državnih zakladnih listov v znesku 220 milijonov, ki je vlada odredila brez odobrenja državnega zbora, so se kršile državnuemu zboru ustavno zajamčene prerogative.« K predlogu so govorili dr. Kramarj, Nitsche, dr. Ellenbogen in finančni minister vitez Bilinski. Na predlog Bielhlawkov se je seja prekinila. Kakor v vladnih krogih zatrjujejo, Kramarjev predlog ne bo dobil kvalificirane večine, ker so se baje vse stranke razen socialnih demokratov, Malurusov in Čehov zavezale, da bodo glasovale proti predlogu.

Pred odločitvijo.

Dunaj, 23. marca. Zunanji položaj je veleresen. Kakor vse kaže, težkoč z Rusijo ne bo mogoče odstraniti. Situacija vedno bolj sili k odločilnemu udarcu.

Budimpešta, 23. marca. V ogrskih političnih krogih sodijo, da je situacija postala nad vse resna. Po najzanesljivejših informacijah zavira izključno Rusija akcijo veselil v Belgradu. Iz Belgrada dohajajoče vesti so izredno pesimistične. V srbskih političnih krogih računajo z vsjo gotovostjo z izbruhom vojne. Kolikor so v Budimpešti poučeni, bo Avstro-Ogrska čakala samo še dva dni. Na vsak način bo odločitev padla še pred nedeljo. Da bi se odločitev še dalje zavlekla, je popolnoma izključeno.

London, 23. marca. Posebni dopisnik »Daily Telegrapha« brzojavlja z Dunaja: Vsa znamenja kažejo na krvavi konec avstrijsko-srbskega spora. Srbija se vedno še oborožuje. Pri Valjevu grade utrdbe in kopljejo okope.

Dunaj, 23. marca. Akcija veselil v Belgradu se bo brez dvoma

končala z neuspehom, ker je bila prekasno zasnovana. Vojno razpoloženje v Srbiji se ni zmanjšalo, marveč, če je sploh možno, še povečalo. Zato presojaajo v diplomatskih krogih položaj v najtemnejši luči.

O odnehanju Srbije nemo-re biti govora.

Belgrad, 23. marca. V klubu staroradikalne stranke so interpelirali ministra Pašića, ako je resnica, da je vlada pripravljena, odpedovati se vseh teritorialnih zahtev ter odrediti razoroženje. Pašić je izjavil, da vlada se o stvari ni definitivno sklepala, vendar pa lahko že v naprej pove, da ne more biti govora o tem, da bi vlada odnehala od svojih zahtev. Vesti inozemskih listov, kakor da bi Rusija spremenila svoje stališče napram Srbiji, so samo prozoren manevar. Če bo vojna izbruhnila ali ne, ne more nihče vedeti. Srbija se bo vedela braniti z orožjem, ako ne bo drugega izhoda. Pašić je sklenil svoj govor z besedami: Prosim vas, zanpajte vladi. V par dneh bo itak padla odločitev.

Razpoloženje v Srbiji.

Belgrad, 23. marca. Vojne priprave so v najpopolnejšem tiru. V javnosti računajo z največjo gotovostjo, da izbrune vojna že v nekaj dneh. Razpoloženje v narodu in armadi je tako, da je vojna neizogibna. Vse je prepričano, da bodo vojne operacije za Srbijo zlasti v Bosni uspešne. Za slucaj, da vdere avstro-ogrsko armada na srbsko ozemlje, se bo srbska vojska umaknila v utrjene pozicije ob Moravi. V Mokrigori je koncentrirana armada 40.000 mož, pripravljenih, da vdere v Bosno. Regularno armado bodo podpirale vstajske čete. Kakor je dosedaj določeno, bo v Bosni operiralo 1200 vstajških čet v oddelkih po 10 do 50 mož. Vsi ti četniki so oboroženi z najnovejšimi repetirkami in z ročnimi bombami. V metanju bomb se četniki vežbajo v bližini Čuprije.

Belgrad, 23. marca. Vojni minister general Živković je izjavil, da se boji, da bi izbruhnil veliki notranji nemiri, ako bi bila vlada primorana odnehati od svojih zahtev. Kralj Peter dobiva z vseh strani brzozjavke, v katerih se zahteva, naj se Srbija odloči za vojno z Avstro-Ogrsko. Notranji položaj Srbije je veliko bolj nevaren kakor zunanji.

Pohod v Srbijo brez ultimata.

Dunaj, 23. marca. Ako velevlasti tekem tega tedna ne bodo mogle izposlovati, da odredi Srbija razoroženje in dá zadostne garancije za nadaljnjo prijateljsko postopanje, bo Avstro-Ogrska eventualno brez ultimata dala povelje, da njena armada prekoraci srbsko mejo. Istocasno bo v posebni noti izrekla velesilam svojo obžalovanje, da se je morala odločiti za vojno, ker so bila izcrpana vsa diplomatska sredstva.

Transporti iz Belgrada.

Belgrad, 23. marca. Iz Belgrada so prepeljali v notranjost vse državne arhive, vse diplomatske spise in vse denarne zaloge. Včeraj so prepeljali v Aleksinac poštno in brzojavno blagajno v znesku 10 milijonov dinarov.

Mobilizacija v Črni gori.

Kotor, 23. marca. Vsa črnogorska vojska je nekaj dni sem mobilizirana. Armada šteje 11 brigad, ki tvorijo 4 divizije, 11 gorskih baterij in nekaj oddelkov konjenice. Vest, da je bila divizija, stoječa ob meji proti Spicju, demobilizirana, ne odgovarja resnici.

Spopad na črnogorski meji.

Kotor, 23. marca. Na meji pri Budvi je streljala črnogorska obmejna straža na avstrijsko patroljo. Črnogorci so obstrelili enega vojaka, dva pa ujeli ter ju odpeljali na Cetinje. Avstro-Ogrski poslanik se je pritožil pri ministru zunanjih del dr. Tomanoviću, ki je takoj ukazal strogo preiskavo.

Dunaj, 23. marca. V vojaških krogih priznavajo, da je te dni prekoracila neka avstrijska patrolja črnogorsko mejo, ne vedo pa ničesar o tem, da bi Črnogorci vjeli kakšnega avstrijskega vojaka. V Budvi je nastanjen 4. bataljon 58. pehotnega polka, pri katerem je dve tretjini Malurusov.

Vojne priprave na Ruskem.

Lvov, 23. marca. »Wiek nowi« javlja, da je ruska vojna uprava zadnje dni koncentrirala na gališki meji silno armado. Ob meji pri Brodyju in Podwoleczyski se že dlje časa nahaja več polkov. Te dni so prišli v Ravarusko in Belc večji vojaški oddelki. V okolici Zamoša taborita dva ruska kora, v Tomasov pa je te dni dospelo 5 ruskih pehotnih polkov.

„Veleizdajniški“ proces v Zagrebu.

Protest

odvetnika dr. Aleksandra Mitrovića in I. F. Lupisa poslancev dalmatinskega deželnega zbora proti „veleizdajniškemu“ procesu v Zagrebu.

Kmalu bo osem mesecev, kar se je na Hrvaškem začela gonja proti Srbom, ki so jih začeli v masi preganjati in zapirati zaradi tobožnjega zločina veleizdajstva. Ker se taki in slični zločini razkrivajo vedno v časih manjših ali večjih političkih homatuj, domnevalo se je takoj, da se pripravljala nekaj posebnega. Oni, ki so v vsem tem videli preludij za aneksijo Bosne in Hercegovine, se niso motili, kajti komaj so se začele ječe politiki s tobožnjimi veleizdajniki, že se je poskusilo rešiti na znani način proti vsem načelom pravice in pravičnosti usodo naroda v Bosni in Hercegovini.

Da se bolje opraviči aneksija Bosne in Hercegovine, nadaljevalo se je z zapiranjem Srbov na Hrvaškem. Najmanjša malenkost, tudi ono, na kar se v ustavni in pravni državi nihče niti ne ozre, uporabljeno je kot sredstvo in kot podlaga za veleizdajstvo zaprtih Srbov. Ta gonja proti Srbom se je začela tudi zaradi tega, ker so oni na Hrvaškem zaveden element, ki noče služiti zahtevam tujece.

Po dolgem zavlačevanju, po številnih protestih od vseh strani, po mnogih visokih in malo vplivnih je bila 12. januarja t. l. izdana v Zagrebu na državne stroške obtožnica in razdeljena v tisočih izstih med narod, vse zaradi uspešnejše agitacije proti Srbom. Ta obtožnica ne zahteva nič več in nič manj kot glave 53 doslej poštenih in neomadeževanih Srbov. Naša javnost je dobro, zakaj so obtoženi, ker se je o tem obširno pisalo in poročalo. Ali, česar naša javnost ne ve in ne vidi, kar morejo vedeti le oni, ki vse to gledajo z lastnimi očmi, to hočeva midva s kratkimi besedami povedati in izpričati.

Ker deliva s svojimi brati dobro in zlo, prišla sva v Zagreb, da se na svoje oči in na svoja ušesa osvedočiva o veleizdajstvu zaprtih Srbov. Prišla sva pred sodišče, da vidiva in slišiva, zakaj in kako se sodi. In tukaj sva slišala in videla že prve dni ono, česar do sedaj še nisva videla in slišala.

Obtoženci so dovedeni že pred gotovo obsodbo. Njihova krivda je veljala za potrjeno, še predno se je pretresla, še predno je bila spisana obtožnica. Obtožnica je polna neresničnih in namenoma popačenih dejstev. Čudni so zapisniki o zasliševanju mnogih svedokov, ker ti jasno izjavljajo, da niso rekli onega, kar se navaja v obtožnici kot njihova izpoved. Obtožnica navaja netočno in popačeno cele odstavke iz raznih dokumentov, ki jih ali sploh ni ali se pa glase čisto drugače. Pri obravnavi se obtožencem nad katerih glavami že visi zanjka vešal, ne dovoljuje, da bi se branili in iznesli svoje dokaze proti težki obtožnici, ki jih davi. Zagovornikom obtožencev se ne dopušča, da bi branili obtožence in da bi zanje storili ono, kar jim zakon dovoljuje in njihova vest nalaga. Z zagovorniki se postopa kakor z nemirno in pokvarjeno deo. Neprestano se jim podeljuje ukori in nalagajo globe, samo da bi na ta način bili primorani se odpedovati svoji plemeniti in vzvišeni zadači.

Proti takemu postopanju, ki prihaja ravno od one strani, od katere bi se morala pričakovati pravica; proti temu nečuvnemu ubijanju resnice in svetlobe, protestujeva podpisana kot zastopnika naroda, v čigar žilah teče ista veleizdajniška kri, kot pri obtožencih trinpetdesetih Srbih, najenergijnejše pred vsem svetom, ki ve, kaj je pravica in pravičnost in zahteva, da se ne pači resnica in ne zatemnjuje svetloba. Kot človeka in kot brata obtoženi 53 Srbov zahtevava, da resnica in svetloba premagata krivico in temo.

V Zagrebu, 20. marca 1909.

Odvetnik dr. Aleks. Mitrović, srbski poslanec na dalmatinskem deželnem zboru,

I. F. Lupis, hrvatski poslanec na dalmatinskem deželnem zboru;

v svojem in v imenu vseh zavednih Srbov in Hrvatov na Primorju.

Ljubljanski občinski svet.

Ljubljana, 23. marca.

Predseduje župan Hribar, vlado zastopa vlad. svetnik Kremenšek. Župan otvori sejo in naznani, da sta se opravičila obč. svetnika Mayer in Predovič; za overovalca zapisnika današnje seje imenuje obč. svet. dr. Majarona in Sajovica.

Naznanila predsedstva.

Družba sv. Cirila in Metoda se zahvaljuje za podeljeno ji

podpora 1500 K in se priporoča nadaljni naklonjenosti obč. sveta.

Enako se zahvaljuje tudi društvu „Mladika“ za podeljeno ji podporo in dovoljenje gradnje internata na občinskem svetu.

Računski zaključek mestne občine tridentinske je na razpolago v mestnem arhivu.

Pevsko društvo „Slavec“ nameranja, da priredi dne 27., 28. in 29. junija t. l. ob priliki svoje petindvajsetletnice veliko pevsko slavnost, ki gotovo postane pravo slavje slovenske in sploh slovanske pesmi. Udeležijo se te slavnosti tudi Hrvatje in Čehi. Zveza čeških pevskih društev v Pragi je izdala oklic na vsa češka pevska društva, da poleta v največjem številu ob tej priliki v Ljubljano, in osnuje se tedaj najbrž tudi nameravana zveza slovenskih pevskih društev. Pevsko društvo „Slavec“ nameranja, da slavemu občinskemu svetu s prošnjo, da bi tudi ob tej priliki izkazal svojo naklonjenost društvu in se udeležil sprejema slovenskih gostov.

Župan si izprosi dovoljenje, da naznani društvu, da občinski svet sprejme vabilo in se bo z radostjo udeležil sprejema slovenskih pevcev.

Varnost hranilnih vlog.

Župan pripominja, da se je v zadnjem času zaradi izpremembe in negotovosti zunanega političnega položaja pojavila med ljudstvom nekaka bojazen, da denar, naložen v hranilnicah in posojilnicah, ne bi bil varen. Ta bojazen se je posebno pokazala v severnih pokrajinah države, v Galiciji in Bukovini, pa tudi na češkem, so pa tudi pri nas že ljudje nekoliko v strahu, ker so brezvestni ljudje začeli trostiti vesti, da bi država v slučaju vojne posegla po prihrankih v hranilnicah. Vsak razseden človek ve, da je to popolnoma izključeno, najdejo se pa vendarle ljudje, ki verjamejo kaj takega. Zato je podal finančni minister v državnem zboru izjavo, ki bo gotovo pomirjevalno vplivala na občinstvo. V izjavi poudarja, da se čudi, kako morejo ljudje tako sramotljivo in poniževalno misliti o vladi, da bi se hotela polastiti zasebne lastnine državljanov, ki mora biti vsakemu sveta. Vloge v hranilnicah so popolnoma varne in tudi ostanejo, občinstvo nima niti najmanjšega povoda, da bi jih dvigalo.

Župan naznanja to izjavo občinskemu svetu, da izve širša javnost zanjo. Upati je, da se posreči odvrniti vojno nevarnost, če bi se pa to tudi ne zgodilo, ni niti najmanjše nevarnosti za hranilniške vloge, katerih vlada niti od najdaleč ne misli in ne more konfiscirati.

Zapisnik zadnje seje se odobri.

Volitve komisije.

Obč. svet. dr. Majaron poroča o županovem pripisu glede določbe članov v volilno komisijo za bodoče volitve v mestni občinski svet. Določijo se sledeči gg.:

za I. razred: Ivan Bonač, Josip Poklukar in Edvard Tavčar.

Za II. razr. 1. odd.: Anton Berce, Stefan Lapajne in Michael pl. Lukan.

Za II. razr. 2. oddel.: Josip Milaveo, Anton Prijatelj in Peter Štepič.

Za III. razr. 1. odd.: Alojz Erjavec, Fran Hribar in Vinko Jurca.

Za III. razr. 2. odd.: Rasto Pustoslemšek, Ivan Soklič in Hugo Turk st.

Kot zastopnika magistrata se določita: za I. razr., II. razr. 1. oddel. in III. razr. 1. oddel.: Evgen Lah; za II. razr. 2. odd. in III. razr. 2. odd.: Ivan Robida.

Ker sta že določena predsednika dr. Triller za III. razr. 1. odd. in dr. Majaron za II. razr. 2. oddel. zadržana dne 19. oz. 21., se določita za predsednika komisije za III. razr. 1. odd. obč. svetnik Karel Mayer, za II. razr. 2. odd. pa dr. Karel Triller.

Reklamacije.

Poročevalec obč. svetnik doktor Majaron poroča, da so proti volilnemu imeniku vložili dr. Pegan, Iv. Kreger in Iv. Stefe dve pritožbi. Prva gre za tem, da se izbrše iz volilnega imenika 66 oseb, druga pa da se jih vpiše 26.

Izbris zahtevajo reklamanti trdeč, da onih 66 oseb ne plača najmanj 10 K davka. Ta razlog je neutemeljen, kajti zakon nikjer ne zahteva davka najmanj 10 K za volilno upravičenje. Zahteval je to res volilni red iz leta 1885, ali ta volilni red je leta 1889 izpremenil deželni zbor kranjski ter razširil volilno pravico na vse tiste, ki sploh plačujejo kaj davka. O tej zadevi je izšel zakon, katerega so reklamanti očitno prezrli.

Mestni magistrat in tudi personalni in pravni odsek sta se bavila z davčnim vprašanjem vobče in sta konstatirala, ali navedene osebe plačujejo kaj davka ali ne. Mestni magistrat je vpisal v volilni imenik več oseb, katere dobivajo tako plačo, ki je podvržena davku, vendar pa se ni

natančno informiral, ali se je tem osebam tudi že nakasal davek. Odsek se ni postavil na to stališče, kajti zakon zahteva, da mora volilni upravičenec vsaj eno leto pred volitvami plačati davek, ali da mu je vsaj davek pravomočno predpisan za dobo enega leta nazaj od volitve. Zato predlaga odsek, da se črta iz volilnega imenika ova vrsta oseb, ki niso zadostile tej zahtevi, pri drugih pa, ki so zadostile, se ugovor zavrne.

Črtajo se: Apleno Rudolf, Bergant Albin, Berghauser I., Gašperlin Ivan, Grošelj Franc, Okički Franc, Grčar Jakob, Vrečar Fr., Palčar Fr., Kocjančič Jos., Kurent Fr., Drešar Fr., Tičar Fr., Poljanec Fr., Sitar Mih., Vrhunec Simen, Klančičar Fr., Kunauer Fr., Suhadolnik Ivan, Pirh Ivan, Mihler Ivan, Žirovnik Ivan, Zupančič Ant., Kovačič Fr., Fortič Ant., Rakovec Fr. in dr. Gabršček Fr. Vsi ti ali še nimajo predpisanega davka ali ga plačujejo drugje.

Zavrne se ugovor pri sledečih: Ciuha Viktor, Črnač Jos., Zehrnach Jos., Fortič Ivo, Fortič Vojteh, Gale Ivan, Herič Ivan, Jerše Alojzij, Pirh Ulrich, Heroog Jos., Krivec Tom., Mulaček Fr., Gergič Jos., Miculinič Rud., Senk Iv., Geo Ign., Ostanek Fr., Pavčič Fr., Rožič Ant., Smalc Gvidon, Sedej Ant., Stojkovič Gašper, Stvarnik Iv., Tominec Iv., Zeleznikar Karel, Gherbac Emil, Erjavec Jos., Papež Iv., Fortič Zdravko, Gale Marija, Trbovec Neža, Cerar Antonija, Florjančič Ana in Bloudek Marija. — Vsi ti plačujejo, ali imajo vsaj pravomočno predpisan davek.

Reklamiranih je tudi nekaj oseb, ki sploh niso v imeniku, in to so: Nabernik Jos., Drašček Ant., Venier Antonija, Fajfar Antonija, Levstek Marija, Kovač Marija in Götz Josipina. Ker te osebe še prvotno niso bile v imeniku, je reklamacija za izbris brezpredmetna.

Reklamanti so zahtevali vpis 28 oseb. Odsek je konstatiral, da so sledeče od teh oseb že prvotno bile v imeniku in sicer: Lavrič Fr., Knafelje Ign., Košmerlj Josip, Šimic Fr., Vidmar Fr., Oster Ant., Kovačič Martin, Kovačič Alfonz, Kunstelj Andrej, Kržič Ivan in Papež Blaž, sami pazniki deželne prisilne delavnice. Pri teh je reklamacija brezpredmetna.

V dokaz, da so reklamirane osebe plačale davek, so reklamanti predložili neki izkaz deželne blagajne za leto 1909, glasom katerega se reklamiranim osebam odteguje davek od plače. Ta izkaz pa ni uraden izkaz davčne oblasti, ker deželna blagajna ne predpisuje davka, temveč samo odteguje. Izkaz samo izkazuje, da bodo omenjene osebe dobivale tako in tako plačo za l. 1909, a to še ne opravičuje volilne pravice. Zato predlaga odsek v nasprotju s stališčem mestnega magistrata zavrnitev reklamacije v sledečih slučajih: Berdajs Jos., Šostarič Al., Ljubič Al., Frece Val., Tratnik Iv., Pirnat Fr., Kavšek Iv., Kajfež Jurij, Smrečnik Iv., Janko Iv., Jelinkar Ant., ker pri teh osebah ni davek izkazan. Zavrne se tudi Pavlič Marijana, ker je mož posestnik, ne ona, Meden Ivanka, ker ni nikake utemeljive reklamacije, Židan Marija, Strah Neža in Jančigar Karel so že v imeniku II. razreda Dr. Valentin Rožič še nima predpisanega davka, se ne more vpisati v volilni imenik. — Sprejeto.

Točki dnevnega reda o županovem dopisu glede premembe neke določbe opravnega reda mestnega magistrata in o pogodbi med mestno občino in vodovodno zadrugo v Spod. Šiški glede dodaje vode iz mestnega vodovoda se odstranite z dnevnega reda.

Pešpot ob Martinovi cesti.

Občinski svet je že leta 1903 nameraval opustiti ono pešpot ob Martinovi cesti in je tedaj ponudil ta svet v zameno mejašem v svrhu razširjenja Martinove ceste. Mejaši niso tedaj hoteli sprejeti zamene. Pešpot je popolnoma nepotrebna in se ne rabi več za promet, temveč kvečjemu le za odlaganje razne nesnage, kar je v zdravstvenih ozirih le škodljivo. Personalni in pravni odsek predlaga po poročilu dr. Majarona, da naj se ta pešpot opusti in svet v zemljiški knjigi vknjiži kot last občine. — Sprejeto.

Poročilo poliočijskega odseka.

V naborno komisijo za konje se po poročilu obč. svet. Berganta izvolita obč. svetnika Josip Turk in Anton Gorše.

O prošnji zadruge izvoščkov v Ljubljani za določitev turnusa za komisijske vožnje se po poročilu istega poročevalca odstopi s priporočilom v rešitev mestnemu magistratu.

O prošnji kuratorija kmetijskekemičnega preiskovališča poroča obč. svet. dr. Oražen. Mestna občina je dajala preiskovališču podpore 400 K. Leta 1900 je sklenil občinski svet poslati svojega zastopnika v kuratorij preiskovališča pod pogojem, da bo preiskovališče izdajalo pravomočne izvide o živilih in

potrošnih predmetih. Ker pa se tej želji ni ugodilo, je l. 1902 sklenil obč. svet, da ne pošlje več svojega zastopnika v kuratorij. Leta 1905 je bila svišana podpora na 500 K pod istim pogojem. Ker pa preiskovališče niti do danes ni dobilo avtorizacije za izdajanje pravomočnih izvidov, predlaga odsek, da naj se izplača podpora šele tedaj, ko zavod dobi omenjeno avtorizacijo, svišanje naj se pa odkloni, ker mora občina plačevati itak za preiskavanje živil potrebne pristojbine. — Sprejeto.

Franca Jožefova ustanova za realce.

Po poročilu obč. svet. Dimnika, se je za raspisani dve Franc Jožefovi ustanovi za realce objavilo pet prosičev in sicer: Debevec Pavel, Justin Anton, Armič Leopold, Žebre Viljem in Planinec Milan. Ker imajo pravico do teh ustanov v prvi vrsti Ljubljanci, potem pa šele dijaki iz ostale Kranjske, sta prišla v poštev edinoole Armič Leopold in Debevec Pavel, katerima naj se ustanovi podelite. — Sprejeto.

S tem je bil dnevni red javne seje izrpan in je sledila tajna seja.

Brahialna zaušnica Schwarzju — pred sodiščem.

Predobro se še spominjamo Slovenski zaušnice, ki nam jo je zadala osrednja vlada po priporočilu deželnega predsednika barona Schwarzja za imenovanjem profesorja Albina Belarja za deželnega šolskega nadzornika. »Slovenski Narod« je imenoval ta čin »božično zaušnico« in na javnem shodu, ki ga je sklicalo politično društvo za Dvorski okraj, je ljubljansko prebivalstvo dalo duška svojem ogorčenju nad takim nepojmljivim postopanjem c. kr. vlade. Na tem shodu je govoril tudi dr. Gregor Zerjav, ki pa se je za ta svoj govor moral včeraj zagovarjati pred ljubljanskim deželnim sodiščem.

Senat je bil sestavljen sledeče: predsednik dež. sod. svetnik Vedrnjak, voštanti dež. sod. svetniki Einspieler, dr. vitez Luschian in dr. Boschek; zapisnikar Lajovic. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Pajnič. Obtoženca pa je branil dr. Novak.

Državno pravdnštvo je dvignilo proti obtožencu sledečo

obtožbo:

Dr. Gregor Zerjav je 3. januarja 1909 v Ljubljani v »Mestnem domu« z besedami »božična zaušnica, ki smo jo dobili z Belarjevimi imenovanjem, naj bo brahialna zaušnica deželnemu predsedniku Schwarzju« na očitnem kraju in pred več ljudmi k po zakonih prepovedanim dejanjem nagovarjal, spodbadal in zapeljati skušal; zakrivil je s tem pregrešek zoper javni mir in red po § 305. k. z. in se naj kaznuje po istem paragrafu.

Razlogi.

Dne 3. januarja 1909 vršil se je v »Mestnem domu« ljubljanskem protestni shod, kateri je sklicalo »Politično društvo za Dvorski okraj«.

Na tem shodu so govorniki, med tem tudi obdolženec ostro napadali dež. predsednika barona Schwarzja in z ozirom na bodoče zasedanje deželnega zbora predlagal je končno dr. Gregor Zerjav resolucijo, katere zahteva odstranitev deželnega predsednika in pozivlja narodno-napredne poslance, da nastopijo v deželnem zboru z vsobrezobzirnostjo proti vladi in Nemcem in se pri tem ne straše najskrajnejših korakov ter sredstev.

Tekom svojega govora dejal je dr. Zerjav tudi doslovno »božična zaušnica, ki smo jo dobili z Belarjevimi imenovanjem, naj bo brahialna zaušnica deželnemu predsedniku baronu Schwarzju.«

Obdolženec se zagovarja, da je hotel s tem le reči, da si je z navednim imenovanjem deželni predsednik samemu sebi zadal zaušnico. A ta zagovor ne velja, kajti jasno je, da je pozivljal dr. Zerjav k dejanskim napadom proti osebi sedanjega deželnega predsednika. Pod izrazom »brahialna zaušnica« ni umevati druge zaušnice nego le one, ki se provzročijo s porabo brahialne telesne sile in le tako silo ima v mislih vsekako tudi gori navedena resolucija, ki pozivlja k boju z najskrajnejšimi sredstvi. Da je to tolmačenje obdolženčevega hujskanja pravilno, kažejo pa tudi razburjeni dogodki o priliki l. seje deželnega zbora, ki so itak notorični.

Obdolženec je tedaj segel z zgoraj navedenimi besedami daleč preko mej dopustne kritike ter pri shodu navzoče občinstvo naravnost pozivljaj, naj se v političnem boju poslužuje kaznivih dejanj.

Predsednik sporoči še, da je obtoženec zagovornik predlagal več prič, ki naj bi izpovedale, kak smisel je imel ves obtoženec govor,

a svetniška zbornica je ta predlog zavrnila, ker si more sodišče samo po prečitavanju celega govora storiti mnenje o smislu govora.

Obtoženec zagovarja.

Smisel mojega govora je bil sledeč. V celi javnosti je tedaj zavladalo prepričanje, da je po vsem, kar se je dogodilo v Ljubljani, deželni predsednik baron Schwarz nemogoč na tem častnem mestu. To sem dokazal z dejstvi, ki sem jih našteval vse od začetka službovanja barona Schwarzja na Kranjskem, posebno pa od 20. septembra naprej, ki so pa dosegle svoj višek z Belarjevimi imenovanjem. »Slovenski Narod« je imenoval to imenovanje »božično zaušnico« slovenskemu narodu. To podoba, ki se je mi zdelo zelo umestna, sem porabil tudi jaz. Belarjevo imenovanje je bila božična zaušnica, ki jo je zadal slovenskemu narodu sedanji deželni predsednik baron Schwarz, ali obenem si s svojim krivičnim nastopom izpodmaknil tla za nadaljno službovanje na Kranjskem in si popolnoma onemogočil svoje stališče. Rabil sem inkriminirani stavek, priznam, ali hotel sem z njim reči, da je z »darecom, ki ga je zadal baron Schwarz z Belarjevimi imenovanjem slovenskemu narodu, zadel samega sebe, in tako je bilo tudi splošno javno mnenje. Izraziti sem hotel s tem stavkom, da je to bila najhujša zaušnica, in kar je je najbolj vehementno, za to se rabi izraz — brahialno. Porabil sem torej to podobo in jo še nadalje razvil. Z besedo »brahialno« sem hotel le označiti vehementno in poudariti, da je postal baron Schwarz res popolnoma nemogoč lot deželni predsednik na Kranjskem.

Predsednik: »Brahialno« pomeni vendar — z roko!

Obtoženec: Saj vendar nisem nikogar pozival, da naj morebiti dejansko napade deželnega predsednika.

Dr. Novak: Saj je trdil, da si je to zaušnico vendar deželni predsednik sam zadal!

Predsednik prečita nato poročilo o shodu dne 3. januarja v »Slovenskem Narodu«.

Obtoženec pripomi še glede na trditve obtožnice, da je on kot govornik na omenjenem shodu sovpil na burne nastope v deželnem zboru, da je izvrševalni odbor narodno-napredne stranke prepustil taktiko v deželnem zboru izključno klubu poslancev, da obtoženec torej ni nikakor vplival na poslance. Na shodu sklenjena resolucija ne izraza nobene konkretne želje, temveč le splošno zahteva najodločnejšega nastopa v deželni zbornici.

Dr. Novak predlaga konstatcijo, da poročilo v »Slovenskem Narodu« neposredno po inkriminiranim stavku ne beleži nikakega odobravanja ali hipnega razpoloženja poslalsstva.

Predsednik konstatira to. Obtoženec se pripomi, da poročilo v »Slovenskem Narodu« ni stenografično, da je izostalo po inkriminiranim stavku več stavkov.

Predsednik prečita nato nemško poročilo tedanjega vladnega zastopnika na shodu c. kr. komisarja dr. Senekoviča.

Dr. Novak je mnenja, da komisar ni pravilno prevedel inkriminiranih besed »naj bo« »brahialna zaušnica«, kar je prestavil z »möge werden«.

(Konec prihodnjč.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. marca.

— **Pravo čudo, da Avstrija še obstoji!** Tako je rekel vsak, kdor prečita članek »Hribar und Genossen als Freunde der Belgrader Kriegshetzer«, kateri članek je izšel v današnji številki glasila gornjestajerskih todlinov in njih ljubljanskih bratov. To je že strašno, kar so počeli Hribar und Genossen in posebno »Slov. Narod« v letu 1906. Kakšen čudež je obvaroval Avstrijo, da spričo vsemu temu še ni razpadla. Res, strašno! Kaj ga ni dobili kakega Raucha, ki bi po zagrebškem vzgledu napravil »red«, kakršnega si žele poštenjaki iz ljubljanske kazine?

— **Naša finančna prokuratura je trdovratno nemško gneздо.** Slovenske stranke toži neprestano v nemškem jeziku, tako da toženi ne ve, za kaj se gre. Zategadelj je deželni odbor sklenil, da noče več zastopstva te famozne finančne prokurature. S tem se bo vsaj dokazalo, kar sicer že davno vemo, da je ta finančna prokuratura čisto nepotrebna.

— **Klerikalci in mestne občinske volitve.** Kakor vse kaže, se klerikalci nameravajo udeležiti letošnjih občinskih volitev. Razvili so že intenzivno volilno agitacijo, predvsem pa so vpriporili obsežen lov na pooblastila. Najetih imajo več žensk, ki že sedaj hodijo od volilke do volilke ter beračijo pri njih za volilna pooblastila. Na čelu teh klerikalnih agitatork

sta neka Klein z Mestnega trga in Urša Polačeva s Poljanske ceste. Torej pozor pred klerikalci, da se ne pripeti kaj takega, kakor v Šiški! Predvsem je treba računati na tajno kooptacijo klerikalcev — Nemci!

— **Dr. Zerjav — obsojen.** Ker moramo zaradi pomanjkanja prostora prebrgati poročilo o obravnavi proti dr. Zerjavu zaradi besed »božična zaušnica«, ki smo jo dobili z Belarjevimi imenovanjem, naj bo brahialna zaušnica deželnemu predsedniku Schwarzju,« naj tu v kratkem sporočimo, da je deželno sodišče spoznalo dr. Zerjava krivim proglašeno zoper javni mir in red po § 305 k. z. ter ga obsodilo na 100 K globe, v slučaju neiztirljivosti pa na 5 dni zapore, in povrnitev stroškov sodnega postopanja.

— **Občinske volitve v Spodnji Šiški.** Krivo se bo marsikje tolmachi izid občinskih volitev v Spodnji Šiški. Narodno napredna stranka je res propadla, ker se je imela boriti na tri strani: s socijalnimi demokrati, klerikalci in Nemci. Med temi tremi strankami se je bil sklenil kompromis, da se prepusti soc. demokratu tretji razred in jih bodo druge stranke v tem podpirale. Zato je prišlo na volišče vse, kar se bori zoper napredno stranko. Pristašem soc. demokratov se ne čudimo, da so postavili svoje kandidate; ali da so z njimi volili klerikalci, domačini in da je z njimi volilo tudi uradništvo, celo taki, ki so vedno veljali kot napredni, kakor gg. Petek. Vučnik in celo postajenačelnik Hrašovec, to je neodpušljivo, zlasti, ker je tudi napredna stranka postavila v tretjem razredu kot kandidate železničarje, toda narodne. Tako se je zgodilo, da so prišli v odbor sedaj železničarji-invalidi, ki naj bi raje ležali doma, če so res bolni, ne pa brusili peto okrog in v najlepših letih vlekli pokojino. Toda klerikalci se raje družijo s takimi, ki so rdeči do zadnjega glasu, ki udrihajo črez »farje« in vero, samo, da jim pomagajo v boju zoper uapredno stranko. — Da obstoji zveza med temi tremi strankami, se je še bolj jasno pokazalo pri volitvi v drugem in prvem razredu. Najboljši agitatorji so bili še prej omenjeni soc. demokrati invalidi, duša vseh Nemcev v Šiški, šulferajnar Nemeč iz rajha Kreuzer, pa klerikalni pristav južne železnice Borštnar, za katerega je prejšnji dan volil neki železničar z volil. pooblastilom, drugi dan pa je imel dovolj časa voziti se okrog in zganjati volilce skupaj. Privlekli so na volišče vse, kar leze in gre, privlekli Nemce (Kordina, Tomažiča iz Ljubljane, Bienenja, Hamra, Pačiča, Rosnerja), privlekli celo frančiškanskega župnika, ki je z drugim vred oddal svoj glas židu Bolafio in socialnemu demokratu Petku. — Boj je vedno koristen, ker nas utrdi v narodnem delu in nikakor ne zamerimo poštememu in odkritemu nasprotniku, če se bori za svoja načela. Ali da se družijo močje, kakor Pogacnik, Zaje, Zorman, Vrhove itd. z našimi najhujšimi sovražniki, Nemci, to je sramotno in poniževalno zanje in le želimo, da bi se tega prekmalu ne kesali. Želimo tudi dosedaj vedno naprednemu Franu Burgerju, ki pa je v zadnjem času uskočil, da bi kmalu sedel na županski stolček in da bi ne padel prekmalu zopet z njega.

— **Iz Škofje Loke.** Državni in deželni poslanec Fr. Demšar, znani brihtni na Čoč naš Češnjici, čutil je potrebo na posebni način, njemu pač prirojeni robati način, obregnuti se ob škofjeloške naprednjake, seveda z nečednim namenom, da bi s tem prikrl svojo nedelavnost pri cestnem odboru. V »Slovenca« od 18 t. m. je mož skvasil take neslasti in take gorostaste budalosti, da so ga njegovi zavedni volilci prav lahko veseli. Njegovim surovim dopitvom so se morali pač vsi smejeti. Menili smo, da smemo od kakega državnega in deželnega poslancea pričakovati, da nekoliko bolj resno in močasto nastopi, kadar kaj izpregovori ali napiše, toda iz Čočevih čenčarj v »Slovenca« smo se docela prepričali, da tega pri klerikalnih poslancih že ni treba. Pomilujemo! Da se je okrajni cestni odbor škofjeloški zadolžil, tega niso krivi napredni, nego klerikalni odborniki, ki niso nikoli bili posebno dostopni pametnim nasvetom. Ako je potreba, izpregovorimo še bolj jasno. Velemožnemu gospodu državnemu poslancu Demšarju, vulgo Čoču, postrežemo tudi s podatki o vzornem in natančnem poslovanju, iz novejšega časa, odkar je naš cestni odbor prešel v roke klerikalcev in je njega načelnik klerikalni gospod Alojzij Grošelj iz Poljan, ki pri cestnem odboru tudi nič ne dela! Zato moramo tudi na njega zavračati krivdo, da so ceste v našem okraju v tako mizerem stanu. Opozorjamo ga torej, naj izvršuje dolžnosti, ki jih je prevzel in mu jih nalaga zakon. Svojo skrajno zanikar-

(Dalje v prilogi.)

nost in malomarnost je načelnik cestnega odbora pokazal zlasti zdaj, ko ni dal s cest odkidati snega, ki je in še ovira promet v škofjeloškem okraju. Vsprito tega so bile slišati vseobčne pritožbe in so tudi časopisi o tem dovolj pisali. Da so ne nekateri je zili nad Čočem, so pa imeli čisto prav, saj je vsem znano, da ima Čoč pri cestnem odboru vplivno besedo. Kar pa tu bevška v „Slovenou“, nas pa čisto nič ne briga! Mi opozarjamo zdaj politično oblast le na § 30 zakona z dne 28. julija 1889. dež zak št. 17 in zahtevamo, da se ukrene, kar je potreba ne glede na to, ali je kakemu Čoču prav ali ne!

Javen shod v Idriji se je vršil v nedeljo dopoldne. Pivarna pri „Črnem orlu“ je bila — kakor običajno — polna od zadnjega prostora. Shod je najprej razpravljal o rudarskih razmerah. Enoglasne je bila sprejeta resolucija, kjer so izražene želje rudarjev, kakor povijanje prejemka prvi in odprava vožnje v rudniku, pri kateri nalezajo radari težke, dostikrat neozdravljive bolezni. Drugo resolucijo, tičečo se idrijskega ljudskega šolstva, je utemeljeval sodrug Ivan Štravs. Resolucija zahteva, da se dežliška sedemrazrednica s prihodnjim šolskim letom razširi v osemrazrednico in da se plače idrijskemu rudniškemu učitelstvu izboljšajo. Resolucijo so podpirali dr. Loučar, Anton Kristan in dež. poslanec Gangl. Ta poslednji je naglašal, da je veselo znamenje, ker prihajajo zahteve po višji izobrazbi iz delavskih slojev. Ti svojim otrokom ne morejo dati nič drugega nego dobro vzgojo, ki jih naj usposobi za boj življenja. Vzgoje je treba tudi ženski mladini. Delavstvo, samo izkušeno v trdem boju za obstanek, se zavzema za materialno izboljšanje položaja učitelstva svojih otrok. Tako povzdiga svoj glas za delavce na kulturnem polju in opominja skopega delodajalca na njegovo dolžnost, ki jo ima nasproti učitelstvu in rudarskim otrokom. Tudi ta resolucija je bila sprejeta enoglasno in bo izročena pristojnim oblastim. Naposled je bil govor o bodočih občinskih volitvah in o spletkarijah sedanjega geenta. Govornik Štravs je povedal, kako je pri zadnji gerentski seji kar hipoma reguliral gerent plače sedanjim mestnim uslužbencem, hoteč jih najbrže s tem podkupiti za svojo umazano klerikalno politiko in onemogočiti zopetno imenovanje tajnika Novaka, katerega zadeva še ni rešena pred sodiščem. Grde nakane ljudi, ki so sami grdi! Vse to pa — po izjavi gerentovi — v soglasju z deželnim odborom. Govornik kot gerentov svetovalec se je temu odločno upiral, češ, da ima o tem sklepati bodoči občinski odbor, a ostal je sam, ker sta ga premagala klerikalca gerent in trgovec Goli. Tako gospodari gerent z denarjem občinarjev! Gerent nima za Idrijo druge zasluge, nego da je zvišal občinsko deklado od 75% na 92%! Pri gerentski seji se je tudi izjavil, da je boljše, da vlada sam! Izrekel se je terej za popolnega absolutista. Ljudstvo je s klioni ogorčenja protestovalo proti takemu samodržtvu in proti takim klerikalnim lumparijam. Anton Kristan, ki je poročal o socialdemokratskem časopisju, je končno pozival volilce, naj grejo vsi na volišče, da starejo klerikalni zistem strahovlade in dajo občino zopet v roe ljudstvu.

Idrijski klerikalci se oficijalno ne udeležijo občinskih volitev v Idriji. Le v III. razredu so se skrili pod neodvisne volilce. Postavili so kandidata, ki pa so vsi izraziti klerikalci, vzmši morda Jakoba Kristana, za katerega še ne vemo, kako je zašel med te grde ljudstvu sovražne ljudi. Včeraj priobčeno listo klerikalnih kandidatov popravljamo v toliko, da ne kandidirajo klerikalci Didič, Kos, Rejo in Zazula, marveč mesto teh Jernej Kogej, Josip Modrijan, Sinkovec Ivan in že imenovani Jakob Kristan. Med klerikalci kandidati je tudi mož, ki ga žena pretepa. Kandidatura tega res neodvisnega volilca je vzbudila nemalo smeha med naprednim občinstvom in le dokazuje, kako se klerikalci iz svojih ubogih volitev norčujejo in kako malo resnosti poznajo. Zelo značilno je in naši vladi v dober pouk, da se stranka, izmed katere srede je bil vzet gerent, sploh volitve ne udeležijo, ker nima ne malo upanja na kak uspeh. To je nam lepo zadoščenje! Če bi klerikalci ne vedeli že naprej, da bodo strahovito propadli, bi se gotovo oficijalno udeležili volitve, tako pa morajo neodvisni volilci o kr. kateheta Oswald. Pač žalostno je, da stranka, ki si ne upa korakati v boju pod svojo zastavo. Izdali so letak, ki vsebuje sama zavijanja in laži, kakor po navadi. Sodeloval je gerent in branilnični uradniki so oskrbeli nekaj števil o dolgu idrijske občine. Kaj bi neki preostalo klerikalcem za agitacijo, če bi ne bilo dolga. Seveda molče poštenjaki o občinskih napravah. Druga ne poznajo, kakor dolg, dolg in dolg. Pravijo, da je pod gerentstvom

prišel red v občino, ne povedo pa, kakšen nered je preje vladal v občini. Za časa županstva so občinarji preje imeli računске zaključke v rokah, kakor pod gerentom. Obrekujejo prejšnje občinske odbornike z ne sposobnostjo, a sami kandidirajo ljudi, ki komaj podpisajo svoje ime, jih žene strahujejo, ki so hoteli ogoljufati bratovsko skladnico. Res lepa družba ti idrijski klerikalci! Ker sta Oswald in Arko prišla s svojo grdo politiko ob vsak kredit, so najsi nekega fraučiskana, da je prišel agitirat v cerkev. Pa vse ne bo nič pomagalo, porazu neodidejo klerikalci v petek. Ta dan zbrise Idrija sramoto, da jo je nekaj časa vladal nevreden človek.

Iz Hrastnika se nam poroča: Dne 20. t. m. višila se je tu komisija radi nemške šole, če naj še ostane ta šola v upravi šulferajna, ali jo naj prevzemo tri prizadete občine: Trbovlje Dol in Sv. Krištof. K razpravi so bili poklicani zastopniki imenovanih občin, načelnik hrastniškega kraj. šol. sveta (g. Roš), zastopnik šulferajna (neki Dunajčan — uradnik južne železnice), okr. šolski nadzorik g. Vodušek in naši „Nemci“. Razprava bi se imela vršiti v glažuti, čemur se je odločno upri g. Roš, naka so zadnji čas določili brzajavno razpravni prostor v slovenski šoli. Dolska občina je poslala resoluten protest zoper to drzno nakano, v imenu trbovljske občine je vrlu močato in odločno nastopil g. podžupan Kramer, kateremu izrekamo zato srčno hvalo. Celu zastopnik občine Sv. Krištof, g. Urbajs, ki ga sicer ne moremo prštevati našim, je sledil svoji vesti, ter se izrekel zoper prazetje. Seji sta prisostvovala tudi okr. glavav Müller in zastopnik deželnega odbora. — V nemškem taboru je nastal vsled tega silen hrup in prepiri, Amer in Bössner imata veliko opravka, da potolažita svoje ljudi, saj sta pa tudi v silni stiski, šulferajn zahteva, da izpolnita obljubo in ga rešita ogromnih, brezplodnih stroškov, a te preklicane občine nočejo poslušati. Nerodno je, nerodno! — Iz kemične tvornice se čujejo različne pravljice. Ljudje baje izgubljajo veselje do življenja.

Narodna stranka za Štajersko ima radi deželnozbornskih volitev svoj glavni zbor v nedeljo dne 4. aprila v Celju in sicer v prostorih tamošnjega „Narodnega doma“.

Na južnem kolodvoru je vse nemško! Da južna železnica neče ničesar slišati o enakopravnosti slovenskega jezika, to je stara stvar. No, na Kranjskem smo vsaj toliko izsilili iz nje, da je vsaj pri občevarjanju s strankami respektirala slovenski jezik. Toda kakor vse kaže, se gotovim gospodom še to zdi preveč. Do zadnjega časa so na primer dobivale stranke na južnem kolodvoru vsaj dvojčine blagovno sprejemne liste, sedaj so seveda ti receptisi samonemški. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se izdajajo slovenskim strankam tudi slovenski receptisi, sicer bomo uvedli proti južni železnici tako akcijo, da ji bo še žal! Naj južna železnica nika ne misli, da se ji ne da priti do živega, mi dobro poznamo njeno Ahilovo peto!

Predrznost nemškutarkega sprevednika. Z večernim brzovnikom proti Trstu se vozi sprevednik, ki se proti slovenskim potnikom obnaša skrajno arogantno. Na slovensko vprašanje sploh ne da odgovora, ali pa zarentači, seveda nemško, da tega jezika ne razume, ter se godrnjaje odstrani. Ako je slovenski potnik tako popustljiv, da stavi na to nemško vprašanje, zakriči nad njim: „O, ich kann schon slovensch, ich will mich jedoch zu Hetsereien nicht hergeben, denn meine Dienstsprache ist deutsch“. Vprašamo kompetentne faktorje, ali je občinstvo tu za sprevednika, ali sprevednik za občinstvo? Pričakujemo korenite remedie!

Promocija. Na živinozdravniki vis. šoli na Dunaju je bil dne 22. t. m. promoviran za živinozdravnika g. Lovro Tepina iz Stražišča pri Kranju.

Distriktni zdravnik v Postolaj g. dr. Eržen je stopil v pokoj.

Okrajnim zdravnikom za Krško je imenovan g. dr. Trenz.

V cestni odbor vipavski je poklical deželni odbor gosp. Ferdinandu Skrlja, posestnika na Vrhpolju.

Iz železniške službe. Urad. aspiranta sta postala volonterja A. Kogovšek v Kamniku in K. Komp v Ljubljani, dolenski kolodvor, ter bila ob enem prestavljena in sicer prvi v Kranj, drugi na državni kolodvor v Ljubljano. — Asistent A. Gročelj, sedaj v Lescah, je dodeljen 8. oddelku ravnateljstva v Trstu.

Za „Narodni sklad“ sta darovala dva narodna napredna gospoda po dr. Ivan Oražnu K 40 na shodu v Logatcu.

Društvo slovenskih književnikov in časnikarjev ima danes zvečer ob 6. izredni občini zbor v „Narodni tiskarni“. Na dnevnem

redu sta dve točki: Frememba pravil in volitve novega odbora.

Televadno društvo „Sokol“ v Ljubljani je svoj čas poročalo, da priredi dne 3. aprila t. l. zabavni večer. Ker se pa vsled zaprek ta prireditve na ta dan ne more vršiti, preložila se je ter se vrši na velikonočni ponedeljek, dne 12. aprila t. l. Spored zabavnega večera, kojega natančneje že še pozneje priobčimo, bo obsegal najraznovrstnejše pevske, televadske komične itd. točke ter obeta biti jako zanimiv. Po sporedu bo ples. Odbor.

Blagajništvo „Dramatičnega društva“ nam piše: Ker se je abonement na sedeže končal že s 89. predstavo in je treba sklepati račune, prosimo vse one abonente, ki še niso plačali tretji obrok abonementa, naj bi to čimpreje storili, vsekako pa do 1. aprila.

Mladinskih naraščaj „Narodno Del. Org.“ Dramatični deletantje mladinskega naraščaja „N. D. O.“ prirede v nedeljo, dne 28. sušca v areni „Nar. doma“ prvi gledališki večer. Na vspredu je: 1. Nagovor: Lj. Dimnik. 2. Šaloigra v enem dejanju: „Zamujeni vlak“. 3. Deklamacija: „Domovini“. 4. Burka s petjem v dveh dejanjih: „Pravica se je izkazala“. Cene prostorom: Sedeži I. razreda 1 K, II. razr. 60 h, stojšče 20 h. Začetek ob polu 8 uri zvečer.

Umrl je danes dopoldne g. Ant. Zupan, gostilničar in posestnik na Starem trgu. Pokojnik je bil zvest pristaš napredne stranke ter podpornik raznih slovenskih društev, kakor pevskega društva „Slovana“ itd Blagmu spomin!

Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug v Ljubljani ima svoj redni občini zbor v petek, dne 26. marca t. l. ob 1/3 popoldne v posvetovalnici mestnega magistrata. Gospode delegate, kakor tudi javljene obrtne zadruge se opozarja na ta občini zbor in se jih tem potom prosi, da se z ozirom na važnost dnevnega reda občnega zbora gotovo udeleže „Deželna zveza kranjskih obrtnih zadrug“ redni občini zbor bo dne 31. marca ob 5 popoldne v knjižnici o kr. deželne vlade (II. nadst). Bleiweisova cesta.

Častni večer računskemu ravnatelju g. A. Svetku, ki je po 40 letnem službovanju stopil v pokoj, je po inicijativi g. dvornega svetnika Klimenta priredilo uradništvo finančnega ravnateljstva dne 18. t. m. v Slavnu. Raunski svetnik Mrak je slavil g. Svetka kot vestnega uradnika, kot dobrega človeka in hrabrega bojevnika v bosanski okupaciji, ter se gnjljivo poslovil od njega v imenu računskih uradnikov želeč, da bi, ker je slavljence čvrst, še mnogo deloval v javnosti. G. dvorni svetnik Kliment je izrazil zadovoljstvo, da se je zbralo toliko uradnikov, da počaste vrliga sotovariša, ki stopa iz aktivne službe. Slavljencu želi, da ohrani še dolgo časa duševno in telesno čilost. Slavljence se je zahvalil govornikom ter poudarjal svoje veselje, da ga je ob slovesu počastilo toliko tovarišev. Govorili so še drugi govorniki ter poudarjali potrebo složenosti in medsebojnega spoznanja v uradništvu. Razpoloženje je bilo kaj prijetno, k čemur sta veliko pripomogla ad hoc sestavljeni pevski zbor in godbeni oktet.

„Slov. Filharmonija“ priredi v nedeljo dne 28. marca velik ljudski koncert s posebno izbranim vzporedom. Priljubljeni skladatelj g. Parma je sestavil iz svoje opere „Stara pesem“ jako lepo obsežno in efektno fantazijo na glavne motive svojega dela. Pri tem koncertu se bode ta nova skladba prvokrat izvajala. Koncert bo dirigiral gospod kapelnik Talich.

Radi zapravljenosti je prišel pod skrbstvo sodni sluga v pok. J. Kozlevčar, sedaj v Zatični. Skrbnik je g. A. Stermole, davč. oficial v Ložu.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko šolstvo v sodnem okraju Idrija je o. kr. ministrstvo za javna dela na predlog o. kr. rudniškega ravnateljstva v Idriji, ki v svo vnmno pospešuje društvena prizadevanja, naklonilo enkratno denarno podporo v znesku 2000 K. — Istemu društvu je „Uradniko društvo v Idriji“ v spomin na pokojnega člana g. Janca Zazula, o. kr. rudniškega uradnika, podarilo svoto 20 K. Blagim dobrotnikom se izreka najtoplejša zahvala.

Oddaja popravi lesenega mostu čez Temenico v km. 49 zagrebške državne ceste v proračunanem znesku 4500 K se vrši 14. malega travna ob 9. uri dop. v pisarni stavbnega oddelka o. kr. okr. glav. v Novem mestu, kjer so tudi pogovji, načrt in troškovnik razpoloženi v javni vpogled.

Iz Celja: Po mestu se širi vest, da je med županom dr. Jabornegom in meščanskim učiteljem Aistrichom radi deželnozbornskih volitev dil dvojob in sicer v — Gradcu. Na kak način se je vršil in s kakšnim orožjem, o tem molči fama. — Mogoče

pa ravno zato Aistrich spet — kandidira?

Pristaši narodne stranke so prodrl pri občinskih volitvah v Lastnišu. Isto se pričakuje tudi pri 31. t. m. vršičih se občinskih volitvah v Podsedri.

Parazite na telesu kapitalizma je imenoval deželnozbornski kandidat za celjsko mestno skupino Woschnagg vse obrtnike. Seveda mu bodo ti zapeli častno žalostinko pri prihodnjih volitvah, dasi se mož na vse mogoče načine umiva in pere v nemškem domu.

V okolici Teharj pri Celju se pojavlja, kakor nam poročajo legar. V Ormožu bo v četrtak, dne 25. sušca komorno godbeni večer v ormoški okoliški šoli.

Zastrupila je svakinja celovškega lekarnarja J. Ignaca, M. Konecny s oiankalijem sebe in dva dečka svoje sestre 5 in 7 let stara. V poslovnem pismu navaja kot vzrok neko bolezen, pred katero je hotela obvarovati tudi oba otroka.

Parnik „Melpomene“ je javil došedši v Trst, da je umrl tekom vožnje neki Jurij Sužnjak, ki je potoval iz Santosa v Trst, nedaleč od Rio de Janeiro, kjer so ga izkrcali in pokopali. Parnik je pripeljal 51 985 žakljev braziljanske kave.

Pri poročnem sodišču v Trstu je bila obravnava zoper v Ljubljani rojenega kočjaža I. Kalana radi uboja preložena, da se preišče njegovo zdravstveno in duševno stanje, ker je baje vsled padoa od 12. leta duševno nepopolno razvit in je cela rodbina več ali manj abnormalna.

Predzbor tat. V soboto pop. se je razgovarjal neki kmet iz Oprtija na trgu Barriera v Trstu z znanim mu stražnikom. Kar skoči k njima neki E. Žgur, strga kmetu s telovnika verižico in uro vredno 36 K ter zbeži. Redar za njim, in ker je bil urnejši, ga je na strehi bližnje hiše vjel ter odpeljal v zapor, kjer dobi častno nagrado za priznano predznost.

Prvi „Kinematograf Pathé“ prej „Edison“ na Dunajski cesti nasproti kavarni „Europe“ ima od srede 24. marca do petka 26. marca 1909 sledeči spored: Sluga policist. (Komično.) V zavodu za slepce. (Zanimiv naravni posnetek.) Hči gonjača mule. (Drama v 12. slikah.) Otroško srce. (Kratkovični ljubimec. (Ker je v četrtak praznik, bodo predstave za dijakje v petek ob 4, 5. in 6.)

Narodne delavske organizacije posredovalnica za delo. Dela iščejo: Uradniške, knjigovodske in pisarniške moči, pisarniški in trgovski sluge, ključavničarji, pečarski pom., monter, vrtnar, nekaj žensk za domača opravila itd. Delo dobe: 1 krojaški pomočnik za mala dela, več hlapeov za na deželo in delavcev ter še druge moči. Zglasiti se: Narodna delavska organizacija v Ljubljani, Dunajska cesta 6, I. Pismom je dati znamko za odgovor.

„Slov. Filharmonija“ koncerte danes v prostorih hotela „Ilirija“, Kolodvorske ulice. Začetek ob 8 zvečer, vstop prost.

Noč ima svojo moč. Ko so šli nekega zadnjih večerov uslužbenici električne cestne železnice iz službe proti domu, jim prideta nasproti dva vrnjena delavca, katere sta jih brez vsakega povoda nahrulila z namenom, da bi se mogla z njimi pretepatvati in takoj zgrabila vsak za svoj nož. Ker ti opravičeno niso hoteli niti prepira, niti tepeža, so naglo odšli svojo pot. Eden izmed ponočnjakov pa steže za njimi in udari enega uslužbenca po obrazu, kateri je vsled udarca zadobil k sreči le lahke poškodbe. Upati je, da prideta bojaželnejša pravici v roko.

Oj, piccolo! Pred kratkim je bilo neki stranki v Sodnijskih ulicah ukradenih s hodnika par čevljev. Po ovadbi je policija dobila čevlje pri nekem starinarju, hkrati je prišel v pest pa tudi vtihetapec, in sicer v osebi nekega brezposelnega „piccolo“ ki je že znan, da rad sčrči spomladi liki metaljček obduovat krasoto narave, preživlja pa da se, kakor se pač ve in zna. Poleg tega so pa tudi dognali, da je navihaneč ukradel v veži nekega hotela prenarajen orožniški plašč, katerega je bil pa mladi begunec že tudi spečal v denar. Za ta dobra dela se bode pokoril v zaporu o kr. okrajnega sodišča.

Pobegnil je danes zjutraj od dela s Kodeljevega prisiljenec Nikolaj Moser.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 42 Slovencev 70 Hrvatov. V Heb jih je šlo 45, v Inomost pa 35.

Izgubljen in najdeno. Časnikar Norbert Lakner je izgubil prost bankovec za 20 K. — Poštni sluga Josip Bizovičar je našel nekje odojo. — Dijak Walter Lavrenčič je našel deimalno tehtnico. — Marija Burnikova je našla torbico z manjšo vsoto denarja.

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva „Merkur“ v Ljubljani. V službo se sprejmejo: 1 knjigovodja, 2 kontorista, 4 pomočniki mešane stroke, 1

pomočnik špecerijske stroke, 3 pomočnik galanterijske stroke, 3 blagajničarka, 2 prodajalki, 1 učence, 1 učenka. — Službe iščejo: 4 knjigovodje, 2 kontoristi, 1 poslovodja, 1 potnik, 30 pomočnikov mešane stroke, 2 pomočnika špecerijske stroke, 2 pomočniki manufakturne stroke, 2 pomočnika modne in galant. stroke, 10 kontoristinj, 6 blagajničark, 13 prodajalce. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Drobne novice.

— Ruski poslanik v Rimu je postal knez Dolgoruki, katerega je vsprejel v nedeljo laški kralj v posebni avdijenci, pri kateri mu je izročil poslanik svoje poverilno pismo.

— Pisma nedoletnim se smejo v Švici glasiti nove odredbe tamošnjega poštnega ravateljstva vročati le proti izkazu staršev ali varuhov.

— Srbskemu učiteljsišču v Pakraču je vlada odvzela pravico javnosti.

— Stavba poštnih in telefonskih uradnikov na Francoskem. Uradno glasilo javlja v soboto 5822 stavkujočih. — V mestih po deželi je stanje nepremjeno. — Vsi uradi so zastraženi. — Zveza angleških poštnih in brzovajnih uradnikov je sporočila stavkujočim solidarnost in obljubila podporo. — V nedeljo je sprejel minister Barthou zastopstvo delavcev, katero je odločno odklonilo vsako odgovornost za porazne zvezne žice in obljubilo, da se vrnejo k delu, če se odsvoli drž. podtajnik Simyan in da se ne kaznuje radi stavke noben uradnik niti noben delavec. Natančnega odgovora glede tajnika niso dobili, pač pa zagotovilo, da vlada vsekako noče kaznovati uradnikov in opomin, da naj s to vsestransko toliko škodljivo stavko prenehajo.

— Poštne tatvine. V Pragi so zaprli poštnega slugo A. Čekca, pri katerem so našli na stanovanju ukradene poštne pošiljave dragulj in zlatnine v vrednosti več tiosč kron.

Telefonska in brzovajna poročila.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 24. marca. Debata o nujnem predlogu dr. Kramarja o izdaji državnih zakladnih listkov je trajala od 10. dopoldne do polu 3. popoldne. Po zaključnem govoru je dr. Kramar predlagal poimensko glasovanje. Za ta predlog je glasovala vsa »Slovenska enota«.

Gosposka zbornica.

Dunaj, 24. marca. Gosposka zbornica bo danes po kratki izjavi predsednika kneza Windischgrätza brez debate sprejela rekrutno predlogo.

Pogreb grofa Dzieduszyckega.

Dunaj, 24. marca. Pogreb grofa Dzieduszyckega bo jutri popoldne. Cesar je po svojem generalnem adjutantju grofu Paarju izrazil sožalje grofici Dzieduszycki. Mrtvo truplo prepeljejo v Galicijo. K pogrebu se peljejo poljski minister - rojak dr. Duleba in več poslancev. V današnji seji »Slovenske enote« se je predsednik dr. Kramar spominjal v posebnem govoru pokojnika ter dobil pooblaščenje, da v imenu »Slovenske enote« govori ob pokojnikovi krsti na severnem kolodvoru. Dr. Kramar bo govoril v vseh jezikih, ki so zastopani v »Slovenski enoti«.

Vojna je blizu.

Dunaj, 24. marca. **Vojna je čisto blizu.** V parlamentu ne taje več, da izroči avstro-ogrski poslanik grof Forgach danes alijutri ultimatum Srbi. Ako bo odgovor na ta ultimatum nezadovoljiv, o čemer se ne dvomi, prične Avstro-Ogrska brez odlaganja z vojno.

Posredovanje Anglije — brez uspešno.

Dunaj, 24. marca. S kompetentne strani razglašajo, da se je posredovalni predlog angleške vlade popolnoma ponesrečil.

Ultimatum.

Budimpešta 24. marca. Avstro-ogrski poslanik grof Forgach bo danes ali najkasneje jutri izročil Srbiji notos svoje vlade. Situacija je docela brezupna. Avstro-ogrška nota bo imela značaj ultimata. Ako bo odgovor Srbije nepovoljen, izbruhne takoj vojna. Danes dopoldne je bil ministri svet. V parlamentu zatrjujejo, da se je ministri svet bavil izključno z zunanjim položajem.

„Strupeni jezik na Balkanu je treba iztrgati!“

Budimpešta, 24. marca. Ministrski predsednik dr. Wekerle je v parlamentu izjavil: Ministrstvo zunanjih del neče forsirati vojne. Zato

bo poslalo kolikor mogoče milo noto v Belgrad. Ako bo odgovor na to noto nepovoljen, kar je skoraj pričakovati, potem bo treba izvajati konsekvence. — Vlada bo čakala do četrtka. Ako de tega časa, Srbija ne spremeni svoje politike, potem je bolje, da sedaj izdremo strupeni jezik na Balkanu, kakor da počakamo tako dolgo, dokler se Rusija tako ne okrepi, da napade nas in Nemčije.

Nemške oklopnice v Jadranskem morju.

Kotor, 24. marca. (Pos. brzojavka „Sl. Nar.“) Te dni ste pripluli v Jadransko morje dve nemški oklopnici. Križarita neprestano ob balkanskem, črnogorskem in dalmatinskem obrežju. Včeraj so jih videli pluti mimo Tivata.

Zopet novi „veleizdajniki“.
Zagreb, 24. marca. Pregarjanja Srbov se nadaljujejo. V Mitrovici sta bila včeraj aretovana zdravnik dr. Molić in živinozdravnik Pajo Radovanović. V Irigu so zaprli dr. Grkića.

Spopad ob bosanski meji.
Belgrad, 24. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Včeraj je prišlo na bosanski meji pri Sepackiadi do spopada med avstrijskimi in srbskimi obmejnimi stražami. S streljanjem so pričeli štrafuni. Srbska vlada je o tem dogodku obvestila vesile.

Srbija odneha?
Belgrad, 24. marca. (Pos. brz. „Slov. Nar.“) Nekateri listi javljajo, da je vlada pripravljena odrediti razoroženje, ako vesile jamčijo, da Srbije ne napade Avstro-Ogrska. Dasi ta vest ni potrjena, vendar povzroča med narodom veliko nevoljo, češ, da je nezasišano, da misli vlada na ljubo vesilem odnehati od naravnih narodne politike. „Pravda“, glasilo napredne stranke, katere vodja je ministrijski predsednik Novaković, napada odkrito in z veliko vehemenco vladno politiko.

Borba med slo ansko in germansko raso.

Belgrad 24. marca. „Politika“ piše: Bosansko vprašanje ni avstro-ogrsko ali srbsko ali turško vprašanje, marveč je vprašanje dveh ras, slovanske in germanske. Kadar se bodo Volga, Donava, Rena Črno, Severno in Baltičsko morje zardečili od krvi, takrat bodo rešena vsa vprašanja, katerim se dosedaj slabokrvna in strahopetna Evropa ne upa pogledati v oči.

Bolgarski in ruski prostovoljci za Srbijo.

Sofija, 24. marca. Prostovoljci za Srbijo nabira rusofilska stranka Cankovistov. V bližini hotela „Makedonija“ so otvorili poseben biro, kjer se vpisujejo prostovoljci. Do sedaj se jih je prijavilo več sto, med njimi tudi več rezervnih častnikov.

Petrograd, 24. marca. Listi poročajo, da se rezervni častniki in do služnje vojski neprestano vpisujejo za prostovoljce v vojni Srbije proti Avstro-Ogrski. Samo zadnje dni se je prijavilo par tisoč prostovoljcev. Osebe iz najodličnejših celo dvornih krogov nabirajo prostovoljce. Eden najmarljivejših med njimi je grof Vladimir Bobrinski, ki sestavi svojo četo prostovoljcev.

Tajen dogovor med Rusijo in Nemčijo?

Varšava, 24. marca. Tu se širi vest, da je Rusija sklenila za slučaj vojne z Nemčijo tajen dogovor, sličen kakor ga je v osemdesetih letih sklenil za hrbtom Avstro-Ogrske knez Bismarok z Rusijo. Po tem tajnem dogovoru bi Rusija odstopila del kraljestva Poljskega do Visle proti temu, da Nemčija ne podpira v vojni Avstro-Ogrske in dovoli, da Rusija okupira vzhodno Galicijo.

Ruske vojne priprave.

Berolin, 24. marca. Nemški listi javljajo, da je ruska armada popolnoma pripravljena na vojno. Na gališki meji je koncentriranih 500.000 mož. Ta armada je preiskrbljena s proviantom in streljivom za dva meseca. Ti kori na meji imajo nalogo braniti obrambno linijo med Dživno in Dnjeptom ter omogočiti mobilizacijo ruske armade v notranjosti. Rusija ima baje namen v služju vojne zasesti vzhodno Galicijo.

Pravica zmaguje.
Idrija, 24. marca. Sodišče je ugo dilo tožbi odslovljenega tajnika Julija Novaka proti klerikalnemu gerentu Zazuli.

Bratje Sokoli!

Telovadno društvo „Sokol II.“ pozivlja vse brate, da se polnoštevilno udeležijo pogreba brata Antona Zupana na Starem trgu, kateri bo v petek, dne 26. t. m.

Zbirališče ob 1/3. pred društveno telovadnico. — Na zdar!

Odber.

Jzjava.

Z osirom na govorico, katero trosijo nekaterniki po Spodnji Šiški, češ, da sem bil jas pred o. kr. okraj. glavarstvom sašičan kot zaupnik, in da sem se izjavil proti temu, da bi se dala gg. Viljemu Maurerju, Franu Verhovcu in Josipu Vodniku krma v podporo, izjavljam resnici na ljubo, da je ta govorica vseskosni izmišljena in neutemeljena, in da tisti, ki razširja to vest, govori popolnoma ne resnico.

V Sp. Šiški, 24. marca 1909.
Fran Burger
posestnik in tovarnar v Spodnji Šiški.

Darila.

Za družbe sv. Cirila in Metoda:
G. Franica Kosec v Dragatušu 10 K, mesto venca na grob svoje nepozabne sestre Mici Milavec v Planini. G. Jos. Plemel v Cerknem na Gorškem nabral od samih Jožetov 10:30 K. Iz nabiralnika v gostilni Aug. Belleta na Uncu. Vesela družba ob priliki krsta hčarka g. Al. Macurila v Šempolaju 3:67 K. G. Jos. Rohrmann notar v Cerknici po g. A. Trstenjaku 4 K. Vesela družba v gostilni I. B. štanjančič v Kolodvorskih ul. 5. G. Joe Jakše v Pouble Colo v Ameriki 2 K. G. Jos. Tavčar mesto venca svoji materi Magdaleni Taučar 10 K. G. dr. Alfred Serko v Cerknici 50 K, katere da g. Rajčević župnik v Grahovem kot poravnava radi žaljenja časti. Skupaj 105:06 K. Srčna hvala! — Živeli!

Mnogostranska poraba. Gotovo ni do mačega zdravlja, katero se dá tako mnogo stransko porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“, ki je takisto bolesti utešujoče, ako se namaže z njim, kadar koga urga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro, da se priliva kopeljem. Steklenica K 1:00. Po poštnem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov prepartat, zasnamovan z varnostno namiko in podpisom 6 8-4

Priporočamo našim rodbinam
kolinsko cikorijo.

Jako, očka — sedaj pa lahko odrinemo! Običen ne pretoplo pa tudi ne prehlada, Pay-evo pristno sodensko mineralno pastiljo v ustih in tucat njih v žepu — pa naj marčev veter le piha, ne škoduje ti nič. Da, ako bi ne imeli Fayevih pristnih sodenic! Naša zaloga je sicer že pošla, in ako hočeš, prinesi iz lekarne ali drogerije par škatlice seboj. Saj stane ena škatlja samo K 1:20, toda pazi, da ne dobiš ponaredb.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko:
W. Th. Guntzerl, Dunaj IV/1,
Grosse Neugasse št. 17. 125

Rogaški „Styria-vrelec“
zdravilna voda proti
želodčnim oteklinam in krču
Brightovim vnetjem obisti
kataru v goltancu in jabolku
kataru v želodcu in črevesu
diatezi vodne kisline
sladkorni griži
zaprtju
bolečinam na jetrih.

Zlata svetilnja
Berolin, Pariz, Rim itd.
Najboljše kozm. čistilo za sobe
Seydlin
Izdoluje: a. SEYDIN
Strojarsko ulica 1.

Komik dr. Ing. Hirsch, Olomuc. Ke-mično-tehničn preiskava je izpričala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna usna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje. 3

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las
deluje najboljšo priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase

katere okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodoma 1 kroma. Raspošilja se s obratno pošto ne manj kot dve steklenici
Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medlo. mil, medicinal. vin, špocialitet, najfinjših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod l. t. d.
Dož. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rešijeva cesta št. 1
poleg novega zgrajenega Fran Jožičevega
jubil. mesta 19 19

Serravallo
železnato Kina-Vino
Rigijenična rastava na Dunaju 1906: Driavno odlikovanje in častni diplom k slati kolajni.
Povzroča voljo do jedi, okrepeča živce, poboljša kri in je reknavalescentom in malokrvnim zelo priporočeno od zdravniških avtoritet.
Izborni okus.
Večkrat odlikovano.
Nad 6000 zdravniških spričeval.
J. SERRAVALLO, c. in kr. dvorni dobavitelj
TRST-Barkovlje.

POZOR!
Odprite oči
kadar kupujete „Kunero!“, da vam ne ponudijo v podobnem ovojnem traku zavite rastlinske masti. — Ime
Kunero!
Je razvidno na vsakem ovoj-nem traku.
POZOR!

Zitne cene v Budimpešti.
Dne 23. marca 1909.

Termin.	za 50 kg K
Pšenica za april 1909	14:48
Pšenica za oktober 1909	11:66
Rž za april	10:72
Koruza za maj	7:76
Oves za april	9:20

Efektiv. 10 vin višje!

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 808:9. Srednji sračni tlak 736:0 mm.

marca	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperat. v C	Vetrovi	Nebo
23	9. zv.	728:4	5:5	sl. jzhod	jasno
24	7. zj.	730:9	0:0	sl. jvzh.	megla
	2. pop.	730:6	14:3	sl. jug	del. obl.

Srednja včerašnja temperatura 6:6 norm. 5:0. Padavina v 24 urah 0:0 mm.

Brez vsakega posebnega obvestila.

+

Tužnega srca javljamo vsem sorodnikom in znancem žalostno vest, da je naš ljubljani soprog, ozir. oče brat in svak, gospod
Jakob Bartol
gostilničar in posestnik
dne 18. t. m. ob 6. jutraj po dolgi, mučni boleznii previden s sv. zakramenti za umirajoče v 39 letu starosti mirno zaspal v Gospodu.
Truplo dragega rajnika se bode preneslo v soboto, 20. t. m. ob 10. dop. na farno pokopališče v Dragi, kjer se bode položilo k zadnjemu počitku.
Sv. maše za dušniče se bode služile v več cerkvah.
Podpreska-Travnik, 19. marca 1909.
Žaljuoč! ostali.

+

Prežalostnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretrajljivo vest, da je naš iskreno ljubljani soprog in oče, gospod
Anton Zupan
gostilničar, mesar in posestnik
danes ob 11. dopoldne po dolgotrajni mučni boleznii, previden s tolažili sv. vere, v starosti 50 let mirno preminil. 1232
Pozemski ostanki dragega pokojnika se prepeljejo v petek, 26. t. m. ob 3. popoldne iz hiše žalosti na Starem trgu št. 18 na pokopališče k Sv. Križu.
Posmrtno maše brale se bodo v različnih cerkvah.
Bodi mu blag spomin!
V Ljubljani, 24. marca 1909.
Marija Zupan, soproga. Tonček, Minka, Dragotin in Lavoslava otroci.

+

Podpisano osobje naznanja prežalostno vest, da je njega kolega, gospod
Roman Murko
trgovski sotrudnik
po dolgi in mučni boleznii, previden s tolažili sv. vere, v starosti 26 let preminil.
Pogreb dragega kolege se vrši jutri na praznik, 25. t. m. ob pol 4. popoldne iz mrtvašnice deželne bolnice k Sv. Križu. 1231
Blag mu spomin!
V Ljubljani, 24. marca 1909.
Osobje tvrdeke Kenda.

+

Potrjim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretrajljivo vest, da je naš iskreno ljubljani sin oče, brat, gospod
Flojzij Potrato
učiteljščnik
previden s svetinimi zakramenti za umirajoče v 20 letu svoje dobe, po dolgi mučni boleznii, danes ob 1/2 10 uri dopoldne mirno zaspal v Gospodu.
Pogreb se bode vršil dne 25. t. m. popoldne ob 3 uri iz hiše žalosti Stari trg št. 21. na pokopališče pri Sv. Križu.
Nepozabni se priporoča v blag spomin in molitev
V Ljubljani, 23. marca 1909.
1229
Žaljuoč! ostali.
Brez posebnega obvestila.

Zahvala.

Ob priliki smrti našega nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata in svaka, gospoda
Jakoba Bartola
gostilničarja in posestnika
izrekamo s tem vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za tolažbo v boleznii in častno spremstvo pri pogrebu najprisrčnejšo zahvalo.
Posebno se zahvaljujemo preč. gospodu župniku Ant. Znidaršiču in čast. gospodu kaplanu Karlu Škulju za častni sprevod. Ravnotako vsem udeležencem iz Loškega potoka, ki so pokojnika v tako ogromnem številu spremlili k zadnjemu počitku.
Bog plačaji!
Podpreska-Travnik, 22. marca 1909.
1213
Žaljuoč! ostali.

Hotel „LIRIJA“ v Ljubljani
v Kolodvorskih ulicah

Priporoča svojo restavracijo. — Priznana dobra kuhinja, domača in tuja pristna vina in vedno sveže : : : : : pivo. : : : : :
Sprejema naročnike na hrano.
Najnižje cene. 1280 1 **Točna postrežba.**
Potujočemu občinstvu so na razpolago fino opremljene sobe za tujce.
Za obilen obisk se priporoča **M. Novak.**

Privatni uradnik išče
sobo s hrano
pri boljši, mirni družini.
Ponudbe pod „Primorac“ na uprav. „Slov. Naroda“ 1214

Kontoristinjo
popolnoma zmožno slovenščine in nemščine, sprejme takoj L. Sebenik v Spodnji Šiški. 1226-1

Stavbni inženir
Slovenec, ki je dovršil študije na politehniku v Curihu, išče službe. Deloval je že nekaj časa v stroki železo-betonskih stavb. 1200 3
Naslov peve upravništvo „Slovenskega Naroda“.

Skladiščarja
zanesljivega, energičnega, kateri ima nadzorovati vse delavce, išče paromlin na Sped. Štajerskem.
Ponudbe strokovnjakov s prepisi izpričeval in zahtevo plače, se naj pošljejo pod „paromlin“ Celje, poštini predal št 40. 1180-3

Mečan
lovski pes
(nemški kratkodlaki ptičar — Vorstehhund) se je izgubil. Barve je temnorjave ter ima pod vratom proti nogam belo liso. Čuje na ime „pagat“.
Kdor ga dobi, naj blagovoli obvestiti lastnika K Werli k Cerknici pri Rakeku. 1227 1

Milijon visokostebelnih in polstebelnih sadnih dreves jablane od 60 vin. naprej, hrške, orehi, breskve, domači kostanji, črešnje, češnje, marelice itd. kos po K 1:—, 100 kosov visokostebelnih jablan vrste po naši izbiri K 50:— 20.000 komadov prav lepih lepnotnih in drevednih dreves, kos po 80 vin. naprej, 2 milijona različnih lepnotnih grmov, 100 kosov K 15:—, 20 milijonov akacijevih sadik, 1000 kosov od K 2:— do K 65:—, 15 milijonov gozdnih sadik, smrek, borovcev, mecesnov, hrastov itd., 1000 kosov K 3:— do K 15:—, 2 milijona 1 in 2 letnih divjakov jablan in hrusk, 100 kosov K 10:— do K 50:— Najboljša rastlina za plotove je gledičja (Kristusov trn) 2 in 3 letne sadike 1000 kosov od K 6:— do K 65:— Na zahtevo ilustrirani cenovniki gratis. Grofa Zige Bathyanija graščinska uprava Csendlak pri Radgoni.

Redni občni zbor
„Notranjske posojilnice v Postojni“
se vrši
v nedeljo, dne 4. aprila
ob 1. popoldne
v združni pisarni.

Dnevni red:

1. Letno poročilo ravnateljstva in predložanje bilance za leto 1908.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Predlog nadzorstva o razdelitvi dobička.
4. Volitev ravnateljstva. 1228
5. Volitev nadzorstva.
6. Razni predlogi.

V slučajju nesklepčnosti se vrši pol ure pozneje drugi občni zbor z istim dnevnim redom, kateri bode veljavno sklepal.

Ravnateljstvo.

Najizvrstnejše in najboljše tamburice izdeluje in razpošilja
Prva sisačka tvornica tambura J. STJEPUŠIN
Sizak (Hrvaško)
Odlikovan na pariški razstavi leta 1900 in milenijski razstavi leta 1896.
Razen tamburice ima v zalogi razna glasbila n. pr. gosli, citre, gitare, mandoline, harmonike, okarine itd., za katera pošlje poseben cenovnik s slikami.
Velik in ilustriran cenovnik se pošlje vsakemu franco in zastoj.
V isti tvornici izhaja strokovni tamburaški mesečnik pod naslovom »Tamburica«, ki donaja pouk ter krasne tamburaške skladbe in stane za celo leto samo 8 K. Tamburaška šola tiskana z latinico in cirilico. 1217

Pohišstvo

skoro novo, za sobo in kuhinjo, se zaradi odpotovanja proda na Hradnični cesti št. 12, I. nadstropje, vrata 81 v Ljubljani 1203-2

Motorno dvokolo

dobro ohranjeno, 5 konjskih sil, se prav poceni proda. 1202 2
Pismena vprašanja pod "Motor" do 1. aprila na uprav. "Slov. Naroda".

Kavarna

v večjem mestu na Kranjskem, dobro idoča, obstoji nad 12 let, se zaradi rodbinskih razmer cenó proda. Tudi pripravna za kako damo, ki bi to obrt lahko sama vodila. — Naslov: Laseno, Ljubljana, poste restante. 1204-2

Srna

adomačena in jako priljudna, je na prodaj.
Morebitne ponudbe na upravništvu "Slov. Naroda". 1194 2

Več šivilj

se sprejme takoj pri A. Singer, Gosposke ulice šte. 4. 1219

Modistinja

ssmostojna olepševalka se išče za 15 aprila. Plača prav sprejemljiva.
DRAGOILA DEBIĆ
Zagreb, Ilica 7. 1216-1

Restavracija in kavarna se dasta v najem.

Naslov v upravništvu "Slovenskga Naroda". 1146-3

Veliko zalogo gramofonov in plošč

FR. P. ZAJEC, urar
34 Ljubljana, S'arl trg 26. 23

Ivan Bizovičar
umetni in trg. vrtnar
Ljubljana
Kolezijske ulice 16
1279 se priporoča za 51
nasaditev vrtov, parkov in balkonov. — Velika izbira cvetočih in listnatih rastlin, vrtnic, prezimujučih cvetlic (perene), krasna cvetlična grmovja, konifere, cvetlice za okna in balkone.
Izvršuje šopke, vence in bukete za razne prilike.
Delo umetniško okusno in po solidnih cenah.
Trgovina s cvetličnimi itd.
Naročila na deželo hitro in vestno

Predstave ob delavnikih:
ob 4., 5., 6., 7. in 8. uri
Ob nedeljah in praznikih:
ob 10. in 11. uri dopoldne in ob 3., 4., 5., 6., 7., 8. in 9. uri popoldne.
Vsako soboto in srede nov program
Slike se dobivajo samo iz prve svetovne pariške tvornice Pathé Frères.

Prvi Kinematograf Pathé
prej "EDISON"
Dunajska cesta, nasproti kavarne "Evropa".

Cene prostorom:
I. prostor 60 vin., II. prostor 40 vin.:
I. prostor otroci 40 vin., II. prostor otroci in vojaki do narednika 20 vin.
Vsak četrtek in soboto
od 3. do 6. ure predstave za učence po nižji ceni. I. prostor 20 vin. II. prostor 10 vin. 1176

Gostilna

pri pošti v Bevcu se odda v najem s 1. majem ali junijem. — Upošteva se le izurjene krčmarje.
Podrobnosti se poizvedo pri Leop. Jonko ravnotam. 1205 2

Vodovodi inženir-hidrotekt 653-7
Konrad Sachnik, Ljubljana
kunalizacije, kopalniške naprave
Beethovenove ulice šte. 4. Brzjavni: Sachnik-Ljubljana.

Projekti in izvršitev pri domači specialni tvrdki (tehn. zveđ. mnenja ob poveritvi gradbe zastoni).

Sprejema zavarovanja Sloveškega šiviljenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživljenje in smrt s manjšajočimi se vplačili.

"SLAVIJA" 12-34
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rez. fond: 41,335.041'01 K. Izplačane odškodnine in kapitalije 97,814.430'97 K.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodne uprave.
Vse poselnice daje:
Generalni zastop v Ljubljani, žigar pisarne so v lastnej bančni hiši v Gosposkih ulicah šte. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škoda cenjuje takoj in najkvalitetneje. Uživa najboljši sloves, koder postuje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnkoristne namene.

Spretna šivilje

se sprejmejo pri Antoniji Grubl, šivilji na Cesti na Rudolfovo železnico št. 5 v Ljubljani. 1135-3

Trgovski pomočnik

zanesljiv in dober prodajalec se sprejme v trgovino mešanega blaga Anton Verbič, Sevnica ob Savi.

V Poljanski dolini se dobi dnevno od 600 do 700 litrov dobrega

mleka

postavljenega na kolodvor Škofja Loka.

Kdor ga prevzame, na se obrne na naslov: Lovronec Dolenc, posestnik v Srednji vasi, zadnja pošta Poljane nad Škofjo Loko. 1222-1

2 prodajalki

v trgovino z mešanim blagom Martin Volovec v Št. Jerneju. Prednost imajo izurjene, spretno prodajalke manufakturninje. — Tu se sprejme tudi

učenec

iz boljše hiše. 1191-3

Gostilna

blizu Ljubljane, dobro idoča, s krasnimi prostori, acetilensko razsvetljavo, popolnoma na novo urejena, se odda radi nenadnega odpoklica najemnika v vojaško službovanje takoj ali s 1. aprilom t. l. oziroma pozneje. 1212-1
Naslov pove upravništvu "Slov. Naroda".

NUISOL

tvrdke Bergmann & dr., Dečin na L. je in ostane najboljše vseh modernih barvil za lase in se dobiva za pobarvanje v svetlo, rjavo in črno steklenica po K 250 pri

D. Fettich-Frankheimu v Ljubljani.

SUKNA

In modno blago za obleke priporoča firma Karel Kocian tvornica za sukno v Humpolcu na Češkem.
Tvorniške cene. Vzorci franco.

Pozor! 50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 10.- 34.
Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila, so me poverili, naj velik odstavek čevljev mnogo pod izdelovalnimi stroški spravim v denar. Prodajam torej vsakomur 2 para moških in 2 para ženskih čevljev na trakove, usnje rjavo ali črno, galoširano z močno zbitimi podplati, veleelegantni, najnovejša oblika, velikost po številkah. Vsi 4 pari samo K 10.- Razpošiljanje po povzetju. Zamena dovoljena. 1221

J. Schuller, Dunaj III
Kriegelergasse 6 g.

Še nekaj vinskih sodov

iz hrastovega in kostanjevega lesa, prav dobro vzdržanih in močnih v obsegu 150, 600, 700, 800, 900, 1400, 1500, 1600 do 5000 odda po primerni ceni tvrdka

M. Rosner in drug veležanjarna sadja v Ljubljani poleg Koslerjeve pivovarne.

Prvi kranjsko-slovenski uglaševalec klavirjev

G. F. Jurásek
Ljubljana, Sv. Petra cesta 62 a I. nadstropje
uglašuje klavirje, kakor tudi prevzema popravila vseh sistemov klavirjev in preglašuje brezplačno. — Uglašuje tudi "Glasbeni Matiči". 646-7

Radi renoviranja nekaterih sob, se proda že rabljeno

pohišstvo

skupno ali posamezno v hotelu pri "Maliču". 1192 3

Knjigavodja - korespondent

z večletno prakso v raznovrstnih večjih podjetjih, želi premeniti službo. 1184-3

Ponudbe pod "knjigavodja V. M." na uprav. "Slov. Naroda".

Vinske sode

nekaj skoro novih, dobrih in močnih, približno od 600, 700, 1500 do 2000 l proda po nizki ceni 218 13

FRAN CASCIO
Šelenburgove ulice št. 6.

Sprejemem takoj sedlarskega pomočnika in vajenca

skrbnih staršev, ki bi imel veselje do sedlarske obrti.
Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici. 1150-3

Velikv tvorniško podjetje na Korškem išče mladega gospoda kot

praktikanta.

Pogoj je znanje slovensčine in nemščine kakor tudi stenografije in strojepisja. Prednost imajo taki, ki so večji italijanščine.

Prosileci naj oddajo svoje ponudbe pri tvrdki M. Rosner in drug v Ljubljani. 1170-3

Lepa prilika za peke! nova hiša

z opeko krita, lepim stanovanjem, moderno urejeno pekarijo, vodovodom v hiši, v bližini kolodvora in velike pivovarne. Brez konkurence. Nastop takoj. 1207-2
Podrobnosti pri lastniku J. Pretnarju, trgovcu na Bledu.

Salvator

V kolodvorski restavraciji južne železnice

(JOS. SCHREY)
se vsak dan nastavlja sveže
Salvatorsko pivo

Z vsem spoštovanjem
Jos. Schrey
restavrater.
1651 1136 2

Narodna knjigarna

Ljubljana, Jurčičev trg 3
Trgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi potrebščinami.

Izvežban vrtnar

izkušen v vseh strokah umetnega vrtnarstva, prva moč, zmogel slovenščine in nemščine, **išče službe.** — Kraj, kjer bi se lahko pozneje oženil, ima prednost.

Naslov pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. 1215-1

Slovenska tvrdka čevljev
domačega in tvorniškega izdelka

MATEJ OBLAK
čevljarški mojster

Kongresni trg šte. 6 v Ljubljani

se slavnemu občinstvu priporoča.

Po meri naročena dela se najsolidneje izvršujejo
v lastni delavnici.

347-12

3. kr. avstrijske državne železnice.

Izveček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1908. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. žel.:

7-05 zjutraj. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Žič, Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožje, Celovec, Praga.

7-07 utraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9-26 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

11-38 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec.

1-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

3-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Tržič, Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožico) Celovec, Praga.

10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožico).

Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:

7-28 zjutraj. Osebn. vlak v Kamnik.

2-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.

7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.

10-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

Prihod v Ljubljano juž. žel.:

6-56 zjutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Jesenice, Gorice, Trsta, Tržič.

8-34 zjutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

11-22 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožico in Trbiž, Gorica drž. žel., Jesenice, Tržič.

2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

4-13 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Gorica drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenice, Tržič.

6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Jesenice.

8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže Toplice, Rudolfovega, Grosuplje.

9-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiž, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorica drž. žel., Jesenice, Tržič.

11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožico) Trsta drž. žel., Gorica drž. žel., Jesenice.

Prihod v Ljubljano drž. kolodvor:

6-46 zjutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.

10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.

6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.

9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih do 31. oktobra.)

(Odhodi in prihodi so označeni v srednjem evropskem času.)

J. Zamljen

čevljarški mojster
v Ljubljani, Kongresni trg šte. 13
se priporoča za vsa v svojo stroko
349 spadajoča dela. 12
Izdružuje prave gorske in
telovadske čevlje.

368 3

Vsa parketska dela

prevzema
ter tudi daje material

Josip Puh

Gradaške ulice št. 20,
Ljubljana.

Cenol Solidno!

Prva češka tvornica

reklamnih trakov

S. Čamperlik,
Praga VIII.

Najcenejše vezanje in najkoristnejša reklama. 4457 11

Ceneje nego motvoz.

Ugoden nakup ostankov

40 metrov cefira, barhenta, flanele, ovala itd. lepo razdeljenih v kose od 1 do 8 metrov pošilja po povzetju

za 18 kron

vrlo znana izvozna trgovina

V. J. Havliček a brata

v Podčrdačah.

Naročite takoj

Priporočilo 862-5

Vaše blagorodje!
Vašo cenjeno pošiljatev smo obdržali z največjo zadovoljnostjo, hočemo ostati še nadalje Vaši odjemalci in priporočati Vašo cenjeno firmo svojim znancem. J. V.
Fr y d e k, 14. januarja 1908.

Za šport in promet.

Zaloga koles
Puch, (Styria), Globus, Regent in drugih specialnih znamk ter posameznih delov.

Izposojevanje koles
prejem koles za emajliranje, ponikanje ter popravila solidno in ceno. 360 27

Karel Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta št. 9.

Modni salon

Častitim damam priporoča

: klobuke :
le najfinejšega okusa
Jda Škof - Vanek

:: Pod Trančo. ::
Žalni klobuki vedno pripravljene. Zako tudi venci s trakovi in razne cvetlice, :: doma izgotovljene. ::

PRESELITEV OBRTI.

Vsem svojim cenjenim naročnikom in slavnemu občinstvu sploh vljudno naznanjam, da sem svojo

kleparsko obrt

s Tržaške ceste šte. 2 preselil v
Gradišče 10, ozir. Simon Gregorčičeve ulice 2, na vogalu.

Priporočam se za vsa v svojo stroko spadajoča dela in prosim zaupanja tudi na svojem novem mestu. 1167 2

Z vsem spoštovanjem

Franc Gradišar, klepar.

Štev. 2666

1165 3

Razpis.

Za preložitev deželne ceste Straža - Crnomelj med Črmošnjicami in Srednjo vasjo na okroglo 15.500 K

proračunjena dela in dobave se bodo oddale potem javne ponudbene obravnave. Pismene, vsa dela zapadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo

do 10. aprila t. l. ob 12. opoldne podpisaneemu deželnemu odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete ceste preložitve Črmošnjice Srednja vas“.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dne 18. marca 1909.

Zastoj

in poštine prosto se Vam pošljejo vzorci najmodernejšega sukna za **damske obleke**, angleški, francoski in avstrijski izdelek za kostume, obleke in bluze. Ravnotako vzorci novih cefirov, platna, voalov, batistov in kretonov.

Samo izborno blago

1036

ob silno nizkih cenah. Vzorci naj se naročajo po dopisnici in navede natančni naslov. Zaradi majhnih stroškov precej ceneje nego v velikem mestu.

Največja trgovina in razpošiljalnica modnega blaga na Moravskem

Komenda, Janda & dr., Nikolsburg, Stadtplatz šte. 24.

Št. 3733.

Razpis.

Za zgradbo:

1.) vodovoda v Zapogah, občina Smlednik s proračunjenimi stroški K 20.600 in

2.) vodovoda za Črni vrh nad Idriljo, okraj Logatec, s proračunjenimi stroški K 18.000 potrebna dela in dobave se bodo oddale potom

javne ponudne obravnave.

Pismene, za vsako posamezno vodno preskrbo posebne ponudbe, morajo obsegati vsa dotična dela, ter jih je z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna predložiti

do 10. aprila t. l. ob 12. opoldne

podpisaneemu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, je doposlati zapečatene z nadpisom:

„Ponudba za prevzete zgradbe 1.) vodovoda v Zapogah, občina Smlednik, oziroma 2.) vodovoda za Črni vrh, okraj Logatec.“

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razen tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, ter izvršitev posameznih vodno preskrbujočih naprav oddati skupno enemu ali pa posamezno raznim ponudnikom, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu v običajnih uradnih urah.

Deželni odbor kranjski.

1166-3

V Ljubljani, dne 18. marca 1909.

VINO VINO VINO

Najboljša pristna vina

(vipavska, dolenska, gorliška, istrska, sploh iz vseh priznanih slovenskih vinorejskih krajev), pridelana od članov vinorejskih zadrug, se

dobe po ugodnih cenah pri

Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani.

VINO VINO VINO

Varst. znamka: Sidro.

Liminent. Capsici comp.

nadomestilo za 8528-30

Pain-Expeller s sidrom

priznana izborna, bolečine tolažeče in odvajajo mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h., K 1.40 in K 3.— se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jemljejo le originalne steklenice v škatljicah s našo varstveno znamko „sidro“ potem je vsakdo prepričan da je dobil orig. izdelek

Dr. Richterjeva lekarna pri zlatom levu v Pragi. Eliščina c. 5 nova.

Rasp. Njanje vsak dan.

Št. 2480/V. u.

1224-1

Razglas

o klasifikaciji konj leta 1909.

Klasifikacija konj in tovarne živine se bo vršila letos po razpisu o. kr. deželne vlade z dne 18. marca 1909, šte. 6541 za mesto Ljubljano dne 1., 2 in 3. aprila, in sicer na konjskem sejmišču poleg mestne klavnice po nastopnem redu:

Dne 1. aprila t. l.: a) ob 9 dopoldne za II. okraj (št. jakobski del) b) ob 10. dop. za III. okraj (dvorni del).

Dne 2. aprila t. l.: ob 9. dop. za IV. okraj (kolodvorski del).

Dne 3. aprila t. l.: a) ob 9. dopoldne za I. okraj (šolski del); b) ob 10. dop. za V. okraj (predkraj: Hradskega vas, Dolenska cesta, Hauptmanca, Illovica, Karolinska zemlja, Črna vas); c) ob 10. dopoldne za Vedmat; d) ob 11. dop. za vse one konje, ki so bili dne 1. in 2. aprila zadržani.

Tega reda se je strogo držati.

Dohod h klasifikacijskem prostoru je od Grubarjevega kanala. V obližju tega prostora ni dovoljeno puščati voz.

Ako bi kakoga konja ne bilo mogoče v določenem času pripeljati k ogledu, je vzrok naznaniti pravčasno mestnemu magistratu ali pa komisiji. Za konje, ki so oproščeni od klasifikacije in za žrebeta, ki letos ne dopolnijo četrtega leta, bi prinesli v smislu § 7 ministrske naredbe z dne 18. marca 1891, št. 35 drž. zak., izpričevala, obsegajoča razloge oprostitve in izdana po dveh posestnikih, katerih konji se predstavljajo. Lastniki konj se opozarjajo, da je vse izpremene, ki se dogode v času med naznanitvijo in pa med klasifikacijo konj, to je od 16. marca do vtedajega 3. aprila naznaniti mestnemu magistratu.

Lastniki konj, ki opuste predstavo svojih konj in se ne morejo dovolj opravičiti, se kaznujejo v smislu ministrske naredbe z dne 30. septembra 1857 drž. zak. št. 193 z globo do 200 K ali z zaporom do 20 dni; poleg tega pa morajo plačati vse stroške poznejše klasifikacije.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 22. marca 1909.

Župan: Ivan Hribar.

Modna trgovina
F. JUST-MASCHKE
Ljubljana, Židovske ulice šte. 3.
priporoča po najnižji ceni
elegantne klobuke
za dame in otroke

bluze, spodnja krila, predpasnike, pasove, zimsko perilo.
Zunanja naročila točno in vestno.

Natečaj.

Na c. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani je s pričetkom
njega šolskega leta oddati mesto,

vodje za kovinski (ključavničarski) obrt.

Služba se podeli pogodbenim potom v okviru naredbe c. kr. mini-
za bogočastje in uk z dne 26. sept. 1905, št. 33859 (Centralblatt für
Unterrichtswesen XXIV, b), tiče se nastavljanja in upoko-
delovodij na državnih obrtnih učnih zavodih.

Prosilec za to mesto, s katerim je zvezana letna remuneraoja v
znesku 2000 K, je poleg strokovne izobrazbe dokazati znanje obeh
jezikov.

Absolventje kake šole ali učne delavnice za ključavničarstvo, ki se
z večletno mehanično tehnično prakso, imajo pri enakih razmerah
pred drugimi prosilci.

Pismeno opremljene in na c. kr. ministrstvo za javna dela na-
prošnje je najkasneje do

dne 25. aprila

pri podpisnem ravnateljstvu.

C. kr. ravnateljstvo umetno-obrtno strokovne šole
v Ljubljani, 18. marca 1909.

Oblastveno dovoljena razprodaja!

Zaradi popolne opustitve trgovine
se prodaja vse blago pod tvorniško ceno.

Glacé in druge raznovrstne rokavice za dame, gospode in
otroke; kravate, srajce za gospode, nogavice itd. Galante-
rijsko blago. — Kirurške potrebščine: trebušne obveze,
kilni pasovi, ravnodržalci itd.

M. Schubert, prej Bilina & Kasch
Židovske ulice šte. 5.

Razpis.

Pri deželnem odboru kranjskem je oddati sledeče službe:

1. mesto računskega uradnika

I. plačilnem razredu, ki je glede prejemkov enak IX. činovnemu raz-
državnih uradnikov;

2. mesto računskega uradnika

II. plačilnem razredu, ki je enak X. činovnemu razredu drž. uradnikov.

3. mesto pisarniškega adjunkta

I. plačilnem razredu, ki je enak IX. činovnemu razredu drž. uradnikov.

Prosilci za službo pod 1 in 2 morajo dokazati, da so dovršili kako
njo šolo, da so prebili izpit iz državnega računoslavlja ter da so že več
službovali v kakem računskem uradu.

Prosilci za službo pod 3 morajo dokazati, da so dovršili srednjo šolo
za so povsem izvežbani v pisarniških poslih.

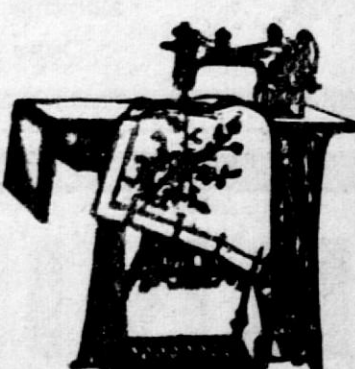
Tozadevne prošnje, katerim se morajo priložiti krstni in domovinski
šolska in druga izpričevala ter dokaz o znanju obeh deželnih jezikov,
je predložiti do 6. aprila 1909

pisanimu deželnemu odboru.

deželni odbor kranjski v Ljubljani
dne 15. marca 1909.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17
priporočata svojo bogato zalogo
voznih koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt
Brezplačni kurzi za vezoje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Več majhnih in velikih
hiš, med katerimi so tudi
tri dobre vpeljane
: gostilne, :
se prav pod ugodnimi pogoji proda.
Natančna pojasnila se dobe v
restavraciji pri „Zvezdi“ v Spod.
Šiški šte. 22. 1145-3

hotel „pri Maliču“

(nasproti glavne pošte).
Lepe sobe za tuje
od 1 K 20 h naprej.
Odda se tudi
več mesečnih sob
po nizki ceni.

Ortopedični zdravilni zavod

v katerem se zdravi pod nadzorstvom dr. Ivana Oražna
raznovrstne skriviljenje hrbtnice, izbočen hrbet,
neonake rame, neonaka ledja itd. se nahaja
na Jurjaškem trgu šte. 4, 1 nadstropje
Pojanila daje dr. Ivan Oražen ob svojih ordinacijskih
urah od 9. do 10. dopoldne in od 2. do 3. popoldne v
Wolfvih ulicah št. 12.

**Pristni kranjski
lanenooljnati firnež**

Oljnate barve

v posodicah po 1/2, 1 kg
kakor tudi v večjih posodah.

Fasadne barve

za hiše, po vzorcih.

Slikarski vzorci

in papir za vzorce.

Čaki

pristni angleški za vozove,
za pohištva in za pode.

Steklarski klej

(hit) priznana in strokovno
preizkušena najboljši.

Karbolinej

prve
vrste

Mavec (gips)

za podobarje in za stavbe.

Čopiči

domačega izdelka za zidarje
in za vsako obrt

priporoča

Adolf Hauptmann

v Ljubljani.

Prva kranjska tovarna
oljnatih barv, firnežev, lakov
in steklarskega kleja.

Zahtevajte cenike!

Modni salon
za damske klobuke

Ozmeč & Vičič

Ljubljana, Šelenburgove ulice
hotel „Pri Maliču“ nasproti glavne pošte.
priporoča svojo 1186-2
bogato zalogo damskih klobukov.

Pozor kolesarji!

Edino zastopstvo za Kranjsko
za prava 860-9

Puchova kolesa

Puch-„Special“ K 150

Ker prodajam brez potnikov,
vsled tega blago veliko ceneje.

„Curier“-kolo K 115

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Najbolj. pnevmatike Reithofferjeve

Z odličnim spoštovanjem

Najnovejši šivalni stroji od
66 K naprej.

Fr. Čuden

Za prekupovalce ista cena, kakor
v tovarni.

urar in trgovec v Ljubljani.

Volitveni razpis.

V zmislu § 17. občinskega volilnega reda za deželno stolno mesto Ljub-
ljano daje se na znanje, da se bodo letošnje dopolnilne volitve v občinski
svet vršile v veliki dvorani „Mestnega doma“ na Cesarja Jožeta trgu št. 2
in da bodo volili:

dne 19. aprila: III. volilni razred,
dne 21. aprila: II. volilni razred,
dne 23. aprila: I. volilni razred

in sicer III. volilni razred od osmih dopoldne do dveh popoldne, I. in
II. volilni razred pa od osmih do dvanajstih popoldne

Drugi in tretji razred bosta volila v dveh oddelkih in pripadajo
prvem oddelku volilni upravičenci od A-L, ki bodo imeli dohod na volišče
iz Streliške ulice, drugemu oddelku pa volilci od M-Z, ki bodo imeli dohod
od strani mestne ledenice.

Če bi bilo treba ožje volitve, vršila se bodo za III. volilni razred dne
20. aprila t. l., za II. volilni razred dne 22. aprila t. l., za I. volilni razred
pa dne 24. aprila t. l., ravnotam ter v istih urah kot prvotna volitev.

Iz občinskega sveta izstopijo letos nastopni gg. občinski svetovalci:

- a) iz III. volilnega razreda: Franc Bergant, Alojzij Lenček, Ivan Pavšek;
- b) iz II. volilnega razreda: Jaromir Hanuš, Karel Mayer, Iv. Šubie;
- c) iz I. volilnega razreda: Ivan Knez, dr. Ivan Oražen, Iv. Plantan, Ivan Volkovrh.

Odložil je mandat občinskega svetovalca dr. Karel vitex Bleiweis-
Trsteniški.

Voliti bo torej v III. volilnem razredu tri občinske svetovalce, in sicer
vse za dobo treh let; v II. volilnem razredu tri občinske svetovalce tudi za
dobo treh let; v I. volilnem razredu pa pet občinskih svetovalcev, štiri na
dobo treh, enega pa na dobo dveh let — vsega skupaj torej 11 obč. svetovalcev.

Mestni magistrat v Ljubljani

dne 16. marca 1909.

Župan: Ivan Hriber.

Sedaj vsaka obleka iz blaga za 4 K ceneje!

Obleka za gospode mesto 12 K, stane sedaj 8 K; — obleka
za dečke mesto 10 K, stane sedaj 6 K; — kostum za otroke
mesto 7 K, stane sedaj 5 K; — kostum pralen za otroke
mesto 2 K, stane sedaj 1 K. 1169-3

Kustumi za dame 8 K ceneje!

Kostum za dame mesto 16 K, stane sedaj 8 K; — jopica za
dame mesto 8 K, stane sedaj 4 K.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič v Ljubljani, Mestni trg šte. 5.

Slovinci, kupujte vžigalice v korist družbi sv. Cirila in Metodal

Slovinci!

Kupujte in zahtevajte po vseh trgovinah ednole Ivan Kehrvo

najboljše čistilo za čevlje in usnje à 24 v prid družbi sv. Cirila in Metoda.

Ustanovljena leta 1854.

Prva domača slovenska pivovarna

Telefon šte. 210.

priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje izbrano

G. AUER ^{jevih} **dedičev**

marčno pivo

Ljubljana Wolfove ulice šte. 12 Ljubljana

v sodcih in steklenicah.

Lesni agent

vešč vse lesne stroke kakor tudi poslovanja pri žagah, večč slovenskega, nemškega in italijanskega jezika v govoru in pisavi, si želi prometi sedanjo službo. 1195 2
Podudbe na upravištvo »Slovenskega Naroda«.

A. Lukič
Pred škofijo 19

Priporoča svoje popolnoma sveže

najmodernejšo konfekcijo obleke

za gospode, dame, dečke, deklice in otroke

po najnižjih cenah.

1095-6

Vajene

za pekovko obrt se sprejme takoj pri Franc denu, Gradišče št. 10 v Ljubljani

Ant. Bajec

naznanja sl. p. n. občinstvu, 856-13 nahaja njegova

vrtnarija
na Karlovski cesti št.

cvetlični salon
pa pod Trančo.

Izdoločanje šopkov, vencev

Okusno delo in zmerno cena

:: Zunanja naročila točno.

Proti 4577 10
kašlju

in
bripavosti jemljite

dr. Sedlitzkega
gastelnske

limbove bonbone

v vrečicah po 30 vin

V Ljubljani jih prodaja

J. BUZOLLINI in le-
karnar J. MAYR.

*Modna trgovina za dame
modna trgovina za gospode
modni salon za damške klobuke*

se nahaja sedaj **P. Magdič, Ljubljana** se nahaja sedaj

v hotelu pri „Maliču“, nasproti glavne pošte

Izvrstnega vipavskega vina,

lastnega pridelka, iz reblanega grozdja po novem sistemu, zanesljivo čisto in pripravljeno, imam oddati. — Gospodje, ki hodite sami vino v Vipavo kupovat, oglasite se radi poskušnje v moji hiši v Vipavi št. 44, tik graščine, drugi pa zahtevajte pismeno vzorce. — Manj kot 1 sod (15 hektolitrov) se ne oddaja. — Cene po dogovoru. 998 6

Franc Dolenc, posestnik, Ljubljana, Stari trg šte. 1.

H. Volk
v Šoštanju, Štajersko

**Kemična
pralnica**

urejena z najnovejšimi stroji na par in elektriko se priporoča za sušenje 1032 vsakovrstnih oblek itd. 3

Sprejemalnica za Ljubljano pri

I. Magdiču

krojaču, Miklošičeva cesta št. 10.

**Modni
salon**

A. Vivod-Mozetič

Ljubljana Stari trg 21 Ljubljana

priporoča cenjenim damam 2321-

elegantne klobuke

vsakovrstne modele po znano najnižjih cenah.

Popravila klobukov izvršuje fino in ceno.

Zunanja naročila točno.

Podružnica v Kranju.

Zalni klobuki
vedno
Zaloni

Podjetje betonskih stavb 4518 16

Bratje Seravalli & Pontello

Slomškove ulice 19 Ljubljana Slomškove ulice 19

Kiparstvo in tvornica umetnega kamna.

Različna kamnoseška dela iz umetnega kamna, izvrševanje cementnih cevi, stopnic, postamentov, balustrad, strešnih plošč, raznovrstnih plošč za tlakanje teras, vodometov, korit in vodovodnih mušljev, korit za konje in govedo, ornamentov, kipov, fasad, plošč in desk iz mavca za stene in strope. — Zaloga kameninastega blaga in šamotne opeke.

Vsa dela so solidno in strokovnjaksko izvedena. Cena najnižja. Jamstvo. Zastopnik svodov patent „Thral“.

**Za pomladansko in letno sezono
velikanska zaloga
narejenih oblek**

In modernega blaga za naročila po meri.

Priznana fina postrežba. 1157 3 Stalne, najnižje cene.

A. KUNC, Ljubljana

 Dvorski trg št. 3.

Na debelo in drobno po nizkih cenah priporočam svojo bogato založeno

trgovino

z galanterijskim in vseh vrst kramarskim blagom 354 in pleteninami. 13

Devocionalije

in vse vrste blago za božja peta.

Tvorniška zaloga kranj. glavnikov.

Anton Skof

Ernest Jevnikarjev naslednik

Dunaska c., v bliži gostilne št. 6

Slovenke!

Največja narodna

KONFEKCIJA

za dame, deklice, dečke in novorojenčke

M. Kristofič-Bučar

v Ljubljani, Stari trg št. 28

priporoča 3927-

krasne **BLUZE** v težki

svili, volni in drugem modnem blagu

najnovejša modna krila, kostume, dežne plašče, otročje oblekice, kratno opravo, predpasnike, vsevrstno perilo in druga oblačila. Najfinejša otročje kapice, klobučke, plaščke, pariške modrce, nogavice, rokavice, jopice in druge pletenine. — Fine zavrtnice, naramnice, ovratnike, srajce in drugo perilo za gospode.

Zunanja naročila se izvršujejo takoj in točno.

Cene radi male režije brez konkurence.

Pozor!

Pozor!

Prvi slovenski POGREBNI ZAVOD

se priporoča slavnemu občinstvu

1067 4

za ureditev pogrebnih sprevodov v Ljubljani in na deželi po jako nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri

FRANC VIDALIJU

Prešernove ulice, Ljubljana.

JOSIP TURK

lastnik prvega slovenskega

pogrebnega zavoda.